Woensdag 21 Juli 1915. Eerste Jaarg. Nr. 188 — Prijs : 5 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN
Per week ..... 0.35 | Per 3 maanden ..... 4.—
Per maand ..... 1.50 | Per 6 maanden 7.50
Per jaar ..... 14.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Dr Aug. BORMS — Albert VAN DEN BRANDE
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1990

AANKONDIGINGEN
Tweede bladz., per regel 2.50 | Vierde bladz., per regel.. 0.50
Derde blad., id. 1.— | Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich: ROODESTRAAT, 44.

HET VADERLAND

21 Juli 1915

Wat het vaderland voor elk gezond denkend en voelend mensch moet dierbaar maken, dat zijn al die gebeurtenissen van den meest verscheiden aard, waarvan die laps gronds het tooneel was van op den dag, toen de eerste scharen van die Friezen, Sassen en Franken, waarvan wij de afstammelingen zijn, dien op Romeinen en Galliërs veroverden.

Zóó als zij het toen kochten, neen, *wonnen* ten koste van hun bloed, zoo maakten zij het vruchtbaar, zoo herschiepen zij dit land tot den lusthof, die het nog heden is, met hun edel, vroom zweet door een onafgebroken slaven van meer dan duizend jaar.

En toen zij het hadden ingedijkt tegen de wateren van binnen en van buiten; toen zij hadden drooggelegd de moerassen en ontgonnen de heiden en uitgeroeid de wouden; en toen zij er hadden gebouwd honderden dorpen en steden, waarin zij, zich al meer en meer ontwikkelend, ook naar de zijde van het verstand, nijverheid en handel stichtten, vrijheden neerschreven in wijze « costuymen » en wetten, wetenschappen en kunsten beoefenden; toen moesten zij telkens weer met hun heerlijk, vroom bloed bezegelen het een tijd lang ongedeerde, — met hun heerlijk vroom bloed terugkoopen het, hun soms met geweld ontrukte, bezit van zoovele zedelijke, esthetische en stoffelijke schatten.

En niet alleen deze schatten, nog veel meer de vele en edele begaafdheden en deugden, welke hen in staat hadden gesteld, die wonderen te verwezenlijken, te handhaven, te vermenigvuldigen; hun helder en gezond verstand, hun practische zin, hun stoere volharding, hun kloeke, ijzervaste wil, hun sterk, wellicht al te sterk individueel gevoel, hun onovertroffen vaardigheid tot het beoefenen van elke kunst; ook hun rijke en wonderluidende taal, welke is als een spiegel van hun ziel en van hun geheelen strijd om het bestaan; zij zijn waard, dat wij er aan hangen, er aan verknocht zijn en blijven met dezelfde liefde.

De liefde tot het vaderland, zooals ik wenschte dat alle Vlamingen die zouden verstaan, — zij omvat tevens het geheele verleden van diegenen, zonder welke wij, noch genieten zouden, zooveel wat andere volken, zelfs groote, ons benijden, noch zijn zouden tot heden toe, wat geen ander volk ons heeft kunnen — wel willen — verhinderen te zijn; zij omvat het geheele heden van strijd, waarin wij zelven ons schrap moeten zetten, om het erfdeel, dat wij van hen ontvangen hebben, vermeerderd en vermooid aan die na ons komen, over te laten; zij versmaadt het enghartige « *après nous la fin du monde* » en omvat, eindelijk, ook de nog verre toekomst, waarin, op hun beurt, zij, die onze namen zullen dragen, hun scheppen en stichten zullen vastschakelen in de lange keten, die alle *later* met alle *vroeger* verbindt.

Zóó begrepen, zóó verruimd, houdt het vaderland op te zijn, wat het voorzeker, in meer dan één gewest al te lang is gebleven: het eigendom, het voorrecht, het uitsluitend bezit van enkele honderden of duizenden. Zóó wordt het — ontegensprekelijk — het eerste belang, de hoogste schat van allen, van de geheele natie.

Zegt het J. F. Willems gerust na, — « mijn vaderland is mij niet te klein »; maar voegt er in stilte bij dezen hartewensch, dat zij, die na u komen, het schooner, rijker, vrijer, grooter ook mogen zien dan het nu is.

Vergeet nooit, dat naarmate er grooter gelijkheid, breeder vrijheid, meer rechtvaardigheid en welvaart zal heerschen, het getal van hen, die dezelfde liefde zullen voeden als gij, zal toenemen, *en dat het voor u een dure plicht is, er krachtdadig toe bij te dragen, die gelijkheid, rechtvaardigheid, welvaart uit te breiden.*

POL DE MONT.

(Uit *Gedachten over Vaderland en Vaderlandsliefde*, Tijdschrift van het Willems-Fonds.)

Het Lied der Vlamingen

Emanuel Hiel. — *Muz. v. Peter Benoit.*

Waar Maas en Schelde vloeien,
De Noordzee bruist en stormt;
Waar vrede en kunsten bloeien,
De vrijheid mannen vormt;
Waar velden, wouden, weiden,
Als gaarden rijk beplant,
De weelde en vreugd verspreiden:
Daar is, daar is ons Vaderland,
Daar is ons Vaderland.

Daar stijgen uit 't verleden,
De Keerl en Klauwaart op;
Zij hebben stout gestreden,
Verplet der vreemden kop,
Hun goed, hun bloed, hun leven,
Met mildheid steeds verpand,
Om ons te kunnen geven
Het vrije, het vrije Vaderland.
Het vrije Vaderland.

O Nederland! O Vrijheid!
Gij adelt ons gevoel;
Wij zweren ook met blijheid,
Uw toekomst is ons doel.
Wij zullen, jonge scharen,
Steeds onzen plicht gestand,
Met hand en hart bewaren,
Het heilig, het heilig Vaderland,
Het heilig Vaderland.

Onze Letterkundige Prijskamp

JULIUS DE GEYTER
1830-1905

Jan, gezegd Julius de Geyter, geboren 25 Mei 1830, te Lede, bij Aalst, in welke stad hij zijn onderwijs genoot. Omstreeks 1847 maakte hij kennis met den volksschrijver Eug. Zetternam, die zijn eerste gedicht, *Een Ode aan Vlaanderen*, overbracht naar Antwerpen, waar men ook den jongen dichter reeds het volgende jaar heenlokte. In deze stad nam de Geyter ijverig deel aan de Vlaamsche kunstbeweging, en in 1855 stichtte hij met den platsnijder Brown, Dujardin, Génard, Heremans, van Rotterdam en Zetternam, het tijdschrift: *De Vlaamsche School*, terwijl hij tevens bijdragen schonk aan het Jaarboekje van Gent, De Eendracht, Het Taalverbond, enz. In 1855 werd hem met eenparige stemmen de lauwer toegewezen in den wedstrijd van Vlaamsche dichtkunde, « Over de Nationale Onafhankelijkheid des Vaderlands », uitgeschreven door het Belgisch Staatsbestuur. In Antwerpen was de Geyter aanvankelijk onderwijzer en later werd hij commies-griffier bij de arrondissementsrechtbank. Sedert 28 Aug. 1868 was hij pleitbezorger bij de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen, en den 20 Janari 1874 koos de Antwerpsche Gemeenteraad hem tot bestuurder van de bank van leening. Onder den naam Julius de Geyter gaf hij in het licht: *België's wedervaren sinds 1830*, *Weldaden der Onafhankelijkheid*, Antwerpen 1855; *Bloemen op een graf*. Gedichten, uitgegeven tot bekostiging eener grafzuil ter nagedachtenis van Eugeen Zetternam, Antw. 1857; *De Waarheid over de Vlaamsche Beweging*. Brieven van eenen ouden Staatsman aan eenen jongen Gentenaar, Gent 1858; *Welkom*. Lied, vervaardigd bij gelegenheid van het groote kunstfeest, te Antwerpen, in Aug. 1861 gevierd; *Drij menschen van in de wieg tot aan het graf*. Een epos uit onzen tijd. Eerste boek, Antw. 1861; *Drie menschen van in de wieg tot aan het graf*. Een epos uit onzen tijd. Eerste en tweede boek, Antw. 1865; *Zuid-Nederland. Eene halve eeuw na Waterloo. Een gedicht*, Antw. 1865; *Over drie maanden en binnen drie maanden*, Gent 1867; *Hendrik en Rosa*, Een liefdeverhaal, Amst. 1868; *Geuzenlied*, Antw. 1872; *Alweter en Domper*, Antw. 1872; *Reinaart de Vos*, in Nieuw-Nederlandsch, met eene inleiding en een woord over epischen versbouw, Schiedam 1874 en 1885; *Vlaanderens kunstroem*, cantate op verzoek der Stedelijke regeering gedicht door Julius de Geyter, getoonzet door Peter Benoit, Antw. 1877; *De Wereld in*, schoolcantate, Gent 1878; *De Muze der Geschiedenis*, cantate, Antw. 1880; *Joncfrou Katelijne*, dramatisch tooneel, Antw. 1880; *Hucbald*, symphonie, Bruss. 1880; *De Genius des Vaderlands*, Bruss. 1880; *Het Tooneel in Vlaamsch-België; Inrichting*, den Tooneelraad van Antwerpen aangeboden, Antw. 1881; *De Rijn*, cantate, Antw. 1882; *Keizer Karel en het Rijk der Nederlanden*, in Middeleeuwschen versbouw, Schied. 1888.

Julius de Geyter overleed te Antwerpen op 18 Februari 1905. Zijn volledige (ook onuitgegeven) werken werden, 1907-09, door Max Rooses bezorgd (7 deelen).

Wat de Vlamingen wenschen en wat zij vreezen

Op ons hoofdartikel van Maandag 19 Juli, zijn de twee volgende antwoorden ingekomen:

I.

Ik vraag U op de aanmerkingen, welke gij op mijn artikel in nummer 185 van uw geëerd blad hebt laten volgen, bondig het volgende te mogen antwoorden:

Het heeft mij verbaasd dat gij uit de ontwikkeling van den Nederduitschen stam in het Duitsche rijk, gevolgtrekkingen haalt voor de toekomst van de Vlaamsche beschaving en van de Vlaamsche taal. Dat zijn toch zaken die in het geheel niet met elkaar kunnen vergeleken worden. Tot in de 16de eeuw was er in heel Duitschland geen algemeene schrijftaal; elke stam, elke gemeente gebruikte haren tongval. Allengs en zeer langzaam, is dan — hoofdzakelijk onder den invloed van Luther's bijbelvertaling — overal eene nieuwe Hoogduitsche schrijftaal doorgedrongen, ook in Holland en de Oostenrijksche Nederlanden, die eene eigene Nederduitsche schrijftaal, namelijk het Nederlandsch, ontwikkelden. Juist daarom, dat de Hollanders en de Vlamingen sedert vier honderd jaar afzonderlijke, van de Duitschers gansch verschillende volkeren zijn geworden, met eigene schrijftaal en eigene beschaving, kan bij hen het ontwikkelingsproces zich niet voordoen, dat het Hoogduitsch door de Nederduitsche tongvallen als schrijftaal wordt aangenomen. Immers thans staat, schrijftaal tegenover schrijftaal, staat eene moderne nationale beschaving tegenover de andere.

De Nederlandsche schrijftaal wordt gesteund en bevorderd door de letterkunde, de pers, de scholen en de universiteiten, niet enkel in Vlaamsch-België, maar ook in Nederland. Wie ze in Vlaanderen zou willen uitroeien, zou dat moeten beproeven bij middel van een taalstrijd, die stelselmatig zou moeten gevoerd worden met al de dwangmiddelen van den Staat. Zulke verschrikkelijke echt misdadige dwaasheid, waardoor het zich den eeuwigen haat, niet enkel van de Vlamingen, maar ook van de Hollanders en van de Nederduitsche Afrikaanders, op den hals zou halen, zou Duitschland nooit begaan, zelfs wanneer het den wensch zou koesteren, het Nederlandsch te verdringen.

Evenwel, Duitschland kant nooit wenschen, zooals ik denk in mijn artikel genoegzaam te hebben bewezen, eene hooggeschatte Germaansche beschaving te vernietigen en zoo zich zelf te berooven. De belangen van Duitschland eischen alleenlijk, dat in de toekomst in Vlaanderen geen Fransche en Engelsche invloed heersche, dat de Vlamingen niet verder verfranscht en verbasterd worden, maar eindelijk hunne nationale zelfstandigheid verkrijgen. Wij hebben niet de minste reden om van dit grondbeginsel van het gezond verstand af te wijken en van de Vlamingen Hoogduitschers te willen maken. Zij hebben eene veel grootere waarde voor zichzelf, voor ons en voor heel het Germanendom, wanneer zij Nederlandsch spreken, zich Vlamingen voelen, de nationale overleveringen en kultuurschatten van hun glorierijk Vlaamsch verleden bewaren en verder ontwikkelen.

Overigens bezitten de Duitschers ook volstrekt die geschiktheid niet, welke de Franschen en de Engelschen in zoo hooge mate eigen is, vreemde volkeren op te slorpen en in zich op te nemen. Integendeel, overal past zich de Duitscher den vreemden volksaard aan en gaat er in op.

Voorzeker hebben we aan onze grenzen, eenige vreemde volksschilfers in het Duitsche rijk moeten opnemen, terwijl van een anderen kant miljoenen Duitschers in vreemde staten wonen en daar een zwaren strijd moeten voeren tegen de geweldige onderdrukking van hunne taal; — maar, het is volstrekt niet waar dat wij aan die vreemden hunne taal ontnomen hebben. (1) Zij zijn in 't geheel niet beroofd geworden van hunne nationaliteit, maar kampen ten deele zeer levendig tegen den Duitschen Staat. Hun taal is heelemaal niet teruggedrongen door de Duitsche taal; in het tegendeel hebben zij, Denen en Polen, zich meester gemaakt van uitgestrekte gebieden, waar vroeger alleen Duitsche bevolking was.

Duitschland, dat met deze vreemdelingen de grootste moeilijkheden ondervindt, zal er zich wel voor hoeden, zonder reden, zonder dat zijne belangen het daartoe verplichten, zich ook nog eenen taalstrijd tegen de Vlamingen op den hals te halen! Daardoor zou het enkel onzeglijk nadeel lijden, maar nooit eenig nut verkrijgen. Waarin zou dan toch dit nut bestaan?

Het is merkwaardig dat door de Engelsche, de Fransche en Belgische pers steeds als voorbeeld van nationale verdrukking door de Duitschers, Elzas-Lotharingen wordt aangehaald.

Het schijnt onze tegenstrevers niet bekend te zijn, dat de moedertaal van de Elzassers-Lotharingers het Hoogduitsch is. Welnu deze, hunne moedertaal, hebben zij bewaard. Waarlijk, ze waren reeds half verfranscht, zooals het nu met de Vlamingen het geval is; en wie zich nu tegen de « vreedzame » opslorping door de « Latijnsche beschaving » verzet, dien bekampen de Franschen en hunne verbondenen over heel de wereld, met dollen haat en met al de geweldige machtmiddelen, die hun ten dienste staan. Hoe kan *Het Vlaamsche Nieuws* gelooven dat, bij een zegepraal der bondgenooten, het kleine hoopje Vlamingen aan dien woedenden, overmachtigen stormloop zou kunnen weerstaan? Velen onder de beste Vlamingen zien den toestand van den Vlaamschen stam, bijlange zoo rooskleurig en zoo optimistisch niet aan; zij weten, wie de « eeuwenoude vijand » der Vlamingen geweest is en zal blijven.

Zoo schreef *De Vlaamsche Post*, den 15den Juli:

« Terwijl men van België kan begrijpen dat het bloedt « pour les amitiés françaises », weet de zelfbewuste Vlaming, na elf maanden zwaren strijd, bloedvergieten en opoffering, nog altoos niet: waarvoor *hij* vecht.

» — *Pour l'honneur de la Belgique*, antwoordt men hier.

» — *Pour la civilisation latine!* schreeuwt men ginder...

» Maar voor de Vlamingen wordt het dàn juist bedenkelijk, wanneer die zich de vraag gaan stellen: waarvoor *zij* vechten?

» Dat het om hun « vrijheid » zou wezen, kan bezwaarlijk aangenomen worden: Sedert 1830 hebben zij de ware vrijheid, waarop zij, als meerderheid in den lande, recht hadden, niet gekend en wat daarvoor zou moeten doorgaan, schijnt door Duitschland minder bedreigd dan het ooit te voren was door onze verfranschte bewindvoerders.

» Gewis kan eene gebeurlijke overwinning van Duitschland den regeeringsvorm in België veranderen; doch zulks is niet het grootste gevaar dat ons volk dreigt.

» Werkelijk gevaar zou eerst dàn opduiken, wanneer de Duitsche regeering tegenover de Vlamingen dezelfde misslagen en dwaasheden zou begaan welke onze eigene bewindsmannen sedert onze « onafhankelijkheid » begingen en waardoor ons volk nooit tot geestelijken groei is kunnen komen.

» Dit had zijn reden.

» Onze Franskiljons en verfranschte bewindmannen meenden belang te hebben bij een verwaarloosd, onmondig, dom gehouden Vlaanderen.

» Duitschland echter — meenen wij — zou belang hebben bij een ontwikkeld, dat is: een in eigen taal ontwikkeld, vriendelijk gezind volk...

» En het « belang », het stoffelijk belang, in de eerste plaats, is wel de hoofdzaak waarom het in deze wereld gaat.

» Welk belang, welk voordeel wacht nu ons arm Vlaanderen, bij een zegepraal der verbondenen?

» Wat wij daarover te weten komen, is ontmoedigend; want wanneer wij Destrée, Maeterlinck, de mannen van « l'Echo Belge » en andere lichtdragers der Latijnsche beschaving hooren, — degene dus die de vertolkers zijn der gedachten van hen welke België's toekomst in handen zouden krijgen —, dan zou Vlaanderen voor het edel bloed zijner dappere helden, die sneuvelden met de *Vlaamsche Leeuw* op de lippen..., dan zou ons steeds belaagd, verwaarloosd, vertrapt volk, na al zijn lijden, voor de zoveelste maal ontvangen: stank voor dank!... »

(1) Men leze in *De Taalstrijd*, de drie bijdragen van Lodewijk Melis (19 Aug. 1898, 20 April 1898 en 30 Juni 1899), over de Verduitsching van Zuider-Jutland. — (N. d. Red.)

Zoo oordeelt een Vlaamsch dagblad met ernstige bezorgheid over de toekomst van zijn Vlaamsch volk. En ik vrees dat het gelijk heeft! Aan den IJzer vloeit het bloed der dappere zonen van Vlaanderen «pour la civilisation latine».

M. G.

II.

Mijnheer de Hoofdopsteller,

Uw belangwekkend hoofdartikel van gisteren (Maandag) ochtend, geeft mij, Duitscher van geboorte, aanleiding tot enkele opmerkingen, waarvoor gij, naar ik vertrouw, gaarne een weinig ruimte in uw blad zult willen afstaan.

Ik vind namelijk, dat de vergelijking van het Nederduitsch in het Duitsche rijk met het Nederduitsch in het Vlaamsche land niet opgaat.

De ontstaansgeschiedenis van het Hoogduitsch begint in de zevende eeuw. Van toen af werd in het midden en in het zuiden van Duitschland allengs *water* tot *wasser*, *slapen* tot *schlafen*, *smîten* tot *schmeissen*, *drî* tot *drei*, enz. Nu ligt het mijns inziens voor de hand, dat die stammen, die — onbewust, natuurlijk — zoo krachtig in de ontwikkeling hunner taal ingrepen, ook veel meer zullen gedaan hebben voor de verspreiding hunner taal dan de Nederduitsche stammen, die alles bij het oude lieten. Geleidelijk moesten dus wel, ook op Nederduitsch gebied, die jongere taalvormen burgerrecht verkrijgen. Verder moet de invloed van Luthers bijbelvertaling (in toenmalig Hoogduitsch) wel groot geweest zijn, want reeds na 1621 werd er geen Nederduitsche bijbel meer gedrukt.

Het Nederfrankisch nu is nooit in die mate aan den invloed van het Hoogduitsch blootgesteld geweest, en het daaruit voortspruitende Nederlandsch bleef eene oorspronkelijke taal, die, waar de loop der tijden het noodzakelijk maakte, uit eigen materiaal nieuwe vormen wist te scheppen en zich aldus wist te verrijken en op de hoogte te houden.

Dat kan men moeilijk zeggen van de verschillende takken van het « rijksduitsche » Nederduitsch, want zij alle hebben onophoudelijk den invloed van den Hoogduitschen bijbel en het Hoogduitsche woord ondergaan. E. zijn weliswaar liefhebbers genoeg, die (zooals b.v. ook de Friezen in Holland) hun dialekt weer meer op den voorgrond willen brengen, maar dat zijn dan meestal juist zeer ontwikkelde mannen, die het Hoogduitsch door en door machtig zijn en er niet aan denken, het Hoogduitsch op te offeren ten gunste van het « Plattdüütsch ». En boeren werkman maken zich in het geheel niet bezorgd over de toekomst van hun « Platt ». Zij eischen integendeel, dat hun kinderen behoorlijk onderwijs ontvangen in het Hoogduitsch. Want het is wel een feit, dat gewestspraken, die eeuwenlang aan zichzelven werden overgelaten, schatten van oude woorden en vormen bevatten, maar men mag daarom toch betwijfelen, of zij als voertaal van het onderwijs ten volle zouden kunnen beantwoorden aan de eischen van den tegenwoordigen tijd.

Trouwens, van eene plattdüütsche hoogeschool heb ik nog nooit hooren spreken, en ik ben uit eene platduitsche streek afkomstig.

Op kleinere schaal is overigens de toestand in het Vlaamsche land geheel dezelfde. Zoudet gij hier, in plaats van één Vlaamsche schrijf- en onderwijstaal, eene afzonderlijke taal willen hebben voor elk dorp of elke provincie? Hier zooals ginds, ware dit een schadelijk *particularisme*, — ginds in het groot, hier in het klein.

Het Nederlandsche Nederduitsch is, sedert de dertiende eeuw, zijnen eigenen weg gegaan; het is schrijftaal en onderwijstaal, en ik mag dus ten slotte wel herhalen, wat ik in het begin zeide, namelijk: De vergelijking van Platduitsch en Nederlandsch gaat niet op!

Wat de politieke strekking van uw betoog betreft, daar blijf ik buiten.

SCH.

DAGELIJKSCH NIEUWS

DE LEUS VAN REINAART DE VOS. — In ons mengelwerk « Tijl Uilenspiegel » zijn gisteren « errata » geslopen die voor eenmaal volstrekt moeten verbeterd.

De leus van Reinaart luidde:

Loos tegen boos!
Sluw tegen ruw!
Snel tegen fel!

In den tekst van gisteren wordt loos en sluw herhaalt, wat natuurlijk den zin en den geest ervan verandert.

AAN HET MUZEUM. — Gisteren avond bemerkten we tot onze groote verbazing dat reeds ten 7 ure (B. T.), het hofje van het Museum voor het publiek gesloten was. We vragen ons af wat dezen maatregel verrechtvaardigt daar het nog tot 8 ure licht is en zoovele menschen, vooral die van het Zuid-kwartier, niets anders zouden wenschen dan van de zoele avondlucht te genieten. We hopen in hunnen naam dat het stadsbestuur het sluiten van het prachtig hofje, minstens één uur later zal stellen.

DE VERLATENHEID ONZER HAVEN. — Dat in onze haven op het oogenblik eene volslagen werkloosheid heerscht, daarvan deden we nog gisteren de bevinding op. We bemerkten dat op het ronde punt, dat dient om de waggons van riggel te veranderen, aan de St Michielskaai, een struik opgeschoten was van minstens 1.40 m. hoogte. Zulks zouden we in normale tijden niet zien en het bewijst dat onze haven op het oogenblik een doodenakker gelijkt.

Laat ons hopen dat weldra de weldoende vrede verandering moge brengen in dezen toestand.

IN ONZE HAVEN. — Op 17 Juli kwamen onze haven binnen: 5 stoomers, 1 motorboot en 19 binnenschepen.

Er vertrokken: 6 stoomers, 3 motorbooten, 18 binnenschepen.

Op 18 Juli vaarden onze haven binnen:

1 stoomer, 4 motorbooten, 14 binnenschepen.

Er vertrokken denzelfden dag 5 stoomers, 5 motorbooten en 8 binnenschepen.

IN DE HAVEN VAN LEUVEN. — De handel in binnenlandsche granen is geschorst tengevolge van de verordening der Duitsche overheid.

ONZE VLAAMSCHE SOLDATEN. — De « Vlaamsche Stem » van 14 Juli bevat o. a. volgend kenschetsend stukje uit een briet van een Vlaamschen soldaat:

« Sinds het terugtrekken van ons leger uit Antwerpen had ik nog het geluk niet gehad een blad te lezen in onze duurbare moedertaal geschreven en heden, 27 Juni, is een van uw geeerde nummers mij bij toeval in de handen gekomen.

» Ik herleef bij het lezen van dien druk, omdat bij velen van onze Vlaamsche strijdmakkers het taalvuur nog aan de dagorde staat; mijn hart bloedde sinds lang, nu zal de wonde ras genezen zijn; ge kunt niet denken, wat een ware Vlaamsche strijder lijdt, als hij zijne duurbare gevoelens en gedachten geen lucht kan geven.

» Ik ondervind, reeds van in het begin van den oorlog, dat onze tegenstrevers ons alweer willen verdrukken, dat zij van deze droevige omstandigheden gebruik maken om ons over het hoofd te zien en elke oprechte Vlaming kent onze nevigste tegenkampers.

» Het « parler français » is, zooals ge weet, nog meer in voege in het leger dan elders, en ge hoort daar dikwijls Vlamingen, — ze zijn niet waardig dat men hen alzoo noemt, — die een weinig Fransch spreken en daardoor eenige strepen bekomen hebben, aan Vlaamsche boerenjongens bevelen in die spraak, als zij zelf de taal nog niet behoorlijk machtig zijn, die hunne moeder hun aanleerde, terwijl zij nen schommelde.

» Gehaat en verfoeid wordt hij, die zijne Vlaamsche gevoelens en gedachten durft uiten, al is hij zelfs bekwaam zijne onmiddellijke oversten eenige lessen toe te dienen in de taal, waarmede zij ons bestrijden. Die tijdelijk aan zijn lot overgelaten Vlaming wordt niet geacht, omdat hij alleenlijk Fransch spreekt, als het hoogst noodig is, als hij zich moet verantwoorden tegenover Vlaamsch onkundige officieren en lagere bevelhebbers.

» Is het niet droevig te bestatigen, dat, in het jaar 1915, Belgische ambtenaren nog bevelen aan lieden in eene taal, die deze laatsten niet verstaan, dat voorgenoemde ambtenaren een taalman noodig hebben als zij hunne onderdanen moeten berispen of bevelen?

» Het oogenblik is nog niet gekomen, waarop wij alweer voor goed den strijd zullen kunnen voortzetten, maar onze tegenstrevers mogen er op rekenen, dat zij meer dan ooit zullen te kampen hebben tegen een volk, dat nooit opgeeft, dat nooit den moed verliest, daar waar het strijdt voor gelijkheid en recht.

» Leve onze Leeuw! Leven al onze Vlaamsche broeders!

» U op voorhand bedankende, mijnheer de hoofdopsteller, voor de plaatsruimte, bied ik U mijne oprechte groeten aan. »

DE OORLOG

Officieele legerberichten uit Duitsche bron

IN FRANKRIJK EN BELGIE

Berlijn, 20 Juli. — Officieel :

In aansluiting met een mijnontploffing nabij het slot Hooge, ten Oosten van Ieperen, vielen de Engelschen aan weerszijden van den weg Hooge-Ieperen aan. De aanval werd voor onze stellingen gebroken ; gedeeltelijk werd hij tengevolge van ons artillerievuur, zelfs niet doorgevoerd. Den trechter, door de ontploffing veroorzaakt, hebben de Engelschen bezet.

Bij Souchez werden aanvallen met brandgranaten, afgeslagen.

Na levendig vuren van hun artillerie in de streek van Albert, beproefden de Franschen 's avonds een opdringen tegen onze stelling bij Fricourt : de aanval werd afgeslagen.

RUSSISCH FRONT

Berlijn, 20 Juli. — Officieel :

In Koerland werden de Russen bij gr. Schwarden ten oosten van Tuckum, bij Gründorf en Asingen teruggedrongen. Ook ten oosten van Kurschany wijkt de vijand tegenover onzen aanval.

Ten Noorden van Nowograd (aan de Narew) maakten zich de Duitsche troepen meester van de vijandelijke stellingen ten noorden van het samenvloeien der beken Skroda en Pissa. Nieuw aangekomen landstormtroepen, die hier voor 't eerst in 't vuur kwamen, wisten zich bijzonder te onderscheiden.

Ten Noorden van de Szkwa-monding bereikten wij de Narew. De versterkin-van Ostrolenka, die op den noordwestelijken oever liggen, werden bezet. Ten Zuiden van de Weichsel zijn onze troepen tot aan de Blonie-Grojic-stelling vooruitgerukt. Bij nachtelijke gevechten verloren de Russen hier 560 gevangenen en 2 machinegeweren.

De Duitsche landweer- en reservetroepen van generaal-overste v. Woyrsch hebben den machtigen vijand uit de Ilzankastelling geworpen. Alle tegenaanvallendoor haastig aangevoerde Russische reserven uitgevoerd werden ageslagen. Meer dan 5000 gevangenen vielen in de handen der Duitschers. Onze troepen zitten den verslagen vijand op de hielen. De ruiterij bereikte reeds den weg Radom-Iwangorod.

Tusschen de boven-Weichsel en de Boeg volgen wij den terugwijkenden vijand

---

Weenen, 19 Juli. — Officieel bericht van vanmiddag uit het groote hoofdkwartier :

Het offensief van de verbondenen in Polen en Wolhynië is gisteren voortgezet.

Ten westen van den Weichsel wordt aan de Ilzanka gevochten. Ten Noordwesten van Iiza hebben de Oostenrijksch-Hongaarsche troepen eenige vijandelijke stellingen veroverd.

Ten westen van Krasnostaw zijn de Duitsche troepen onder verwoedde gevechten zegevierend vooruitgerukt.

Tusschen Skierbieszow en Grabowice hebben de Oostenrijksch-Hongaarsche regimenten, die in aansluiting met de Duitsche strijdkrachten vechten, zich over de Wolika een weg gebaand in de vijandelijke hoogte-stellingen. Daar zijn onze troepen 3000 gevangenen in handen gevallen.

Ten Noord-oosten en ten Zuid-oosten van Sokal hebben landweertroepen uit noordelijk Moravie, Silezië en West-Galicie, na het wisselende kash te hebben gevochten, vasten voet gekregen op den oostelijken oever van de Bug. Onze troepen onder generaal Kirchbach hebben daar 12 officieren en 1700 man gevangen genomen en 5 machinegeweren buit gemaakt.

De successen door de verbondenen den 18den behaald, hebben het weerstandsvermogen van den vijand geschokt. Ofschoon hij de laatste dagen alle beschikbare versterkingen in het vuur bracht, heeft hij geen stand kunnen houden en is in den nacht van 18 op 19 dezer op het geheele front den terugtocht begonnen.

In Oost-Galicië is de algemeene toestand onveranderd. Stroomafwaarts van Zaleszczyki heeft de vijand op ons front aan den Dnjestr nogmaals hardnekkige aanvallen gedaan. De Russen rukten mer in zeven tot acht gelededen op. Het eerste geled was schijnbaar ongewapend en stak de handen op als om zich over te geven. De aanval is in ons vuur doodgebloed, onder zware verliezen voor den vijand. Natuurlijk is, zooals dat onder dergelijke omstandigheden altijd geburt, op de schijnbaar ongewapende aanvallers geschoten.

ITALIAANSCH FRONT

Weenen, 19 Juli. — Officieel bericht van vanmiddag uit het groote hoofdkwartier :

In de streek van Görz zijn gisteren opnieuw gevechten van grooten omvang begonnen.

Vroeg in den ochtend reeds opende de Italiaansche artilerie het vuur uit stukken van elk kaliber tegen den rand van de hoogvlakte van Doberdo en het bruggehoofd van Görz. Tegen den middag bereikte het vuur zijn grootste hevigheid.

Daarna ondernamen zeer sterke strijdkrachten infanterie een aanval op den geheelen rand van de hoogvlakte. In hardnekkige gevechten, die den geheelen nacht duurden en meermalen tot een handgemeen leidden, gelukte het onze troepen de Italianen, die hier en daar onze voorste loopgraven hadden bereikt, overal terug te werpen. Onze mortieren hebben vijf batterijen zwaar geschut tot zwijgen gebracht. Vanochtend is de strijd opnieuw ontbrand.

Op zich zelf staande vijandelijke aanvallen op het bruggehoofd van Görz zijn eveneens afgeslagen.

Aan den middenloop van de Isonzo, in het gebied van de Krn en aan de grens van Karinthië hebben de Italianen, ten deele ook 's nachts, een levendig artillerie-vuur onderhouden.

In het Tiroolsche gebied is een aanval van verscheidene bataljons tegen onze bergstellingen op den Eisenreichkam, de Pfannspitze en de Filmoorhoogte, ten Noordoosten van den Kreuzberg, afgeslagen.

In de streek van Schluderbach heeft een zwakke afdeeling van ons haar vooruitgeschoven stelling ontruimd.

In Zuid-Tirol worden de artillerie-gevechten voortgezet.

De bezettingen van onze grensforten bieden met boven allen lof verheven moed het hoofd aan elke beschieting.

DARDANELLEN

Konstantinopel, 19 Juli. — Bericht van het hoofdkwartier aan het Dardanellenfront van 18 Juli :

Bij Ari Boernoe niets van belang.

Bij Sed-ul-Bahr heeft een deel der vijandelijke strijdkrachten vanochtend een aanval op eenige loopgraven op onzen linkervleugel gedaan. Wij lieten den vijand tot de loopgraven naderen en hebben hem daarna neergemaaid. Wij maakten een aantal Fransche soldaten gevangen.

Onze batterijen op den Klein-Aziatischen oever beschoten heftig de kampen en landingsplaatsen van den vijand bij Tekkeboernoe en veroorzaakten een brand, die een half uur duurde en waarbij munitie ontplofte.

Berlijn, 19 Juli. — Aan de « Vossische Zeitung » uit Konstantinopel :

De Turken zijn vastbesloten tegen de Engelschen repressailles toe te passen, als zij nogmaals Turksche lazaretschepen beschieten of op eigen lazaretschepen troepen en munitie vervoeren. De Turken willen dan gevangenen op de bedreigde Turksche lazaretschepen laten medevaren en als op die schepen met succes een aanval gedaan wordt, telkenmale zooveel Engelschen ophangen als daarbij Turken omkwamen.

Officieele legerberichten der Verbondenen

IN FRANKRIJK EN BELGIE

Parijs, 19 Juli. — Het ambtelijk kommuniqué van gistermiddag vermeldt een allerhevigst artilerie-duel in de buurt van Souchez. Ook had een scherp infanteriegevecht plaats.

Op de Maas-heuvelen hebben tegenaanvallen op Zondagmorgen ons weder in het bezit gesteld van het stuk loopgraaf, dat den vorigen dag door de Duitschers was genomen. In den loop van Zondag vielen de Duitschers ons opnieuw aan. Zij werden echter afgeslagen. Wij namen 202 man gevangen.

Parijs, 19 Juli. — Officieel bericht van hedenmidag :

In België hebben de Duitschers vannacht de Fransche stellingen bij St. Joris vrij heftig beschoten. Ook het dorp Boesinghe in Artois en zijn kerk.

Tegen middernacht hebben de Duitschers ten Westen en ten Zuidwesten van Souchez over een front van 1200 meter een aanval gedaan, die door de Franschen is afgeslagen.

In Argonne is een Duitsche aanval bij St. Hubert gekeerd.

Het aantal gevangenen, door de Franschen gemaakt gemaakt bij het ravijn van Sonvaux, was 2 officieren en 200 man, behoorende tot 3 verschillende regimenten.

In het bosch van Aprémont gevechten met bommen en granaten, zonder dat de infanterie in touw kwam.

In den Elzas, bij Manhoue aan de Seille (zijrivier van de Moezel) en aan den zoom van het bosch van Aprémont zijn enkele vóorpostengevechten geleverd, waarbij de Franschen in het voordeel waren.

RUSSISCH FRONT

Petrograd, 19 Juli. — Mededeeling van den generalen staf :

De slag tusschen den Weichsel en de Boeg verkreeg Zaterdag een buitengewoon hevig karakter. Onze troepen sloegen den opdringenden vijand af.

In de richting van Lublin werden over het geheele front de aanvallen van den vijand krachtiger, voorall in de buurt van Wilkolas (tusschen Krasnik en Lublin), waar in den loop van den dag meer dan 10 aanvallen werden afgeslagen.

Groote Duitsche troepenmachten vielen onze strijdkrachten op den linkeroever van de Wieprz aan. Hier slaagde de vijand er in in de buurt van Izdebo, bij Krasnotaw, noordwaarts vooruit te komen. Niettegenstaande de verliezen, die onze troepen leden, sloegen zij de aanvallen van den vijand af, welke aanvallen tot laat in den avond werden voortgezet.

Op den rechteroever van de Wieprz was er Zaterdag een hevig artillerievuur.

Aan het front in de streek van het dorp Grabowice (bovenloop van den Wolica) deed de vijand Vrijdag en Zaterdag aanvallen en na herhaalde bajonetaanvallen slaagde hij er slechts in de loopgraven van twee onzer kompagniën te veroveren.

Tusschen de Huczwa en de Boeg hebben wij talrijke aanvallen afgeslagen en den vijand uit het bosch van Meteline geworpen.

Aan de Boeg, bij Ilkovitze, Tzelontze en Kinotopy, trachtte de vijand Zaterdag naar het rechteroever over te steken, doch wij hebben hem det tegenaanvallen teruggeslagen.

In de streek van Riga en Sjawle wordt het offensief van den vijand naar Tukkum en Alt-Autz voortgezet. Zaterdag zijn gevechten geleverd, waaraan behalve een talrijke macht kavalerie aan beide zijden ook de infanterie heeft deelgenomen.

Ten Oosten van Popeliany hebben wij bij een gelukkigen aanval 500 Duitschers met 9 officieren gevangen gemaakt en 7 mitrailleurs vermeesterd.

Een aanval van den vijand ten noorden van Sjawle werd afgeslagen.

Het offensief van den vijand in de richting van Przasnycz, dat hij over een breed front voortzette, dwong ons tot een samentrekking in meer nabij de Narew gelegen stellingen.

In verband met dit feit deed zich de noodzakelijkheid van een hergroepeering van onze strijdkrachten op den linkeroever van den Weichsel voor, waartoe wij zonder daarin gehinderd te worden overgingen.

Aan den Dnjestr hebben wij Vrijdag een vrij belangrijk succes op de vijandelijke troepen behaald, die de rivier dien dag waren overgetrokken. Wij namen gevangenen en vermeesterden eenige mitrailleurs.

HET VLAAMSCHE NIEUWS
Letterkundige Prijskamp waaraan al onze Lezers deelnemen
Uitknipsel Nr. 17
JULIUS DE GEYTER
Zie de voorwaarden en schikkingen van den Prijskamp op de 8de bladzijde.

TELEGRAMMEN

DE STAKING IN ZUID-WALES

Londen, 19 Juli. — De stakingstoestand in Zuid-Wales wordt ernstig genoemd. De onderhandelingen schijnen op het doode punt te zijn gekomen. De vakbondleiders, die voelen dat zij, zonder op den steun van de arbeiders te kunnen rekenen, onmachtig zijn tot handelen, willen niet nogmaals met minister Runciman konfereeren. De vordering, dat de eischen der mijnwerkers in hun oorspronkelijken vorm ten volle moeten worden ingewilligd, wordt dus gehandhaafd.

De staking van de 200.000 mijnwerkers in de kolenmijnen van Zuid-Wales duurt voort. Het bestuur van den mijnwerkersbond heeft, naar uit Cardiff aan de « Times » wordt gemeld, een nieuw voorstel aan de regeering gedaan, er daarbij op wijzende, dat het gebonden was aan het besluit van den bond, dat de staking zou voortduren totdat de oorspronkelijke eischen van de mijnwerkers zijn ingewilligd. Het nieuwe voorstel van het bestuur van den bond is nu : inwilliging van die oude eischen, opdat de arbeiders aan het werk kunnen gaan, en daarna zouden die eischen met Runciman's voorstel aan arbitrage onderworpen worden. Het bestuur kon natuurlijk van te voren niet zeggen of de arbeiders onder deze voorwaarden aan het werk zouden gaan, en ook niet of zij de uitspraak van den scheidsrechter zouden aanvaarden, hoewel het bestuur zijn invloed tot het uiterste zou aanwenden. Runciman heeft dit voorstel nog niet verworpen.

De berichtgever van de « Times » merkt op, dat, hoe men ook over de eischen van de mijnwerkers mag denken, men bedenken moet, dat ze langer dan drie maanden aan het onderhandelen zijn geweest, en dat ze, ondanks de botte verklaring der mijneigenaars, dat ze geen enkelen eisch konden aanvaarden, nog veertien dagen na het verstrijken van de door hen gestelden termijn hebben doorgewerkt in de hoop op een schikking.

De « Times » wijdt een artikel aan de staking. De oogen van al de naties, zegt zij, zijn op ons gevestigd — die van onze bondgenooten met angst, die van den vijand met blijdschap en hoop ; die van de onzijdigen met verbazing en verachting. Het Londensche blad stelt de vraag wat er gedaan kan worden. De bond van mijnwerkers, antwoordt het, die den toestand begrepen heeft, heeft de regeering een wenk gegeven. Hij heeft zijn betrekkingen met de mijnwerkers uit Zuid-Wales afgebroken. Wanneer de regeering hen op dezelfde manier behandelt, d. w. z. wanneer zij voor goed een eind maakt aan onderhandelingen en beroep, dan zullen zij gaan inzien wat ze gedaan hebben. Ze zullen buiten de gemeenschap en hun eigen makkers komen te staan. De nationale staking in de kolenmijnen is op die manier tot een eind gekomen. Eenig verder « verwijl » vanwege de regeering aan de stakers in Zuid-Wales zal, volgens de « Times », de staking slechts gaande houden.

DE VEREENIGDE STATEN EN DE OORLOG

New-York, 19 Juli. — Morgen begint de staking in de Remington-wapenfabriek en in andere wapenfabrieken te Bridgeport in Connecticut. In de betrokken wapenfabrieken werken in het geheel 12,000 personen.

Na te Bridgeport moeilijkheden te hebben veroorzaakt, zijn de agiatoren doorgegaan naar Newhaven om daar hetzelfde te doen bij de Winchester-fabriek van repeteerwapenen. Dit zijn ongetwijfeld dezelfde personen die onrust hebben verwekt in alle plaatsen waar munitiefabrieken gevestigd zijn.

Terwijl de werkgevers beweren, dat geheime draadtrekkers verantwoordelijk zijn voor den toestand, beweren de arbeidersleiders, dat zij niets anders doen dan partij trekken van de gouden kans om den achturendag en zekere loonsverhoogingen te verkrijgen.

Londen, 19 Juli. — De korrespondent te Washington van de Londensche « Times » betoogt opnieuw, dat de huidige houding van Engeland inzake de katoen-vraagstukken de publieke opinie in de Vereenigde Staten hoe langer hoe meer prikkelt, wijl men in de Unie het iptreden van Engeland ten dezen kwalijk neemt als een inmenging krachtens een blokkade, die zoowel in-aktief als onwettig is. Maar het verklaren van katoen tot contrabande en de theorie van de voortgezette reis, zooals die door Amerikaansche rechtbanken, gedurende den Burgeroorlog waren in praktijk gebracht, zullen de Britsche regeering in staat stellen de moeilijkheid op afdoende wijze te behandelen, zonder dat van Amerikaansche kant bezwaar zal kunnen worden gemaakt.

Voor het opkoopen van het aandeel van Duitschland in den Amerikaanschen katoen-eport zou ook een precedent uit den Burgeroorlog kunnen worden aangevoerd, nl. het zenden van voedsel door de Vereenigde Staten naar Lancashire, toen tengevolge van de blokkade door de Noordelijken van de havens der katoenstaten der Unie de arbeiders in de textiel-nijverheid in Engeland tot werkeloosheid en ellende waren gebracht.

OP HET RUSSISCH FRONT

Londen, 19 Juli. — De « Times » schrijft over de gebeurtenissen op het Oostelijke gevechtsterrein :

Mackensen heeft eindelijk den slag gericht tegen het Russische centrum, waarop hij zich reeds lang had voorbereid ; en volgens berichten uit Berlijn is hij door de Russische linies gebroken en heeft hij meer dan 6000 gevangenen gemaakt. De buitengewoon groote beteekenis, die door de Duitschers aan deze stelling toegekend werd, blijkt uit een lang telegram van onzen korrespondent bij de Russische strijdkrachten. Na al de Russische legers, van de Boekowina tot aan Warschau te hebben bezocht, vertelt hij overal aan dat front te hebben vernomen van het hier en daar verdwijnen van Oostenrijksche en Duitsche troepen, en van de samentrekking van een groot leger op dit front. Uit zijn waarnemingen leidt hij af, dat in de 100 mijl breede strook tusschen Weichsel en Boeg naar alle waarschijnlijkheid de beslissendste slag van den geheelen oorlog aan het Russische front een aanvang zal nemen. De aktie van von Mackensen is waarschijnlijk het begin van den grooten slag, waarop hij doelt.

Het St. Peterburgsche communiqué vermeldt enkel, dat op dit punt de vijand een weinig is vooruitgekomen.

(Een later Russisch communiqué behelst reeds dat de slag een buitengewoon nevig karakter verkreeg.)

IN DE ADRIATISCHE ZEE

Weenen, 19 Juli. — Het groote hoofdkwartier deelt officieel mede :

Gisterochtend verschenen voor Ragusa vecchia en Gravosa (plaatsen op de Dalmatijnsche kust) acht Italiaansche kruisers en twaalf torpedobooten en openden het vuur op het station van Gravosa, op eenige in de nabijheid gelegen dorpen en op den heuvel bij Ragusa-vecchia. Zij losten ongeveer 1000 schoten. Enkele partikuliere huizen zijn licht beschadigd. Er is niemand gedood of gewond.

Om kwart voor zes 's morgens werd — gelijk reeds is gemeld — de Italiaansche kruiser Giuseppe Garibaldi getorpedeerd, waarop het smaldeel ijlings onze kustwateren verliet.

IN MESOPOTAMIE

Konstantinopel, 19 Juli. — Officieel bericht van het hoofdkwartier :

In Irak heeft de vijand, na in den slag bij Kala-Tilnai de nederlaag te hebben geleden, geen nieuwen aanval ondernomen. Het vervoer der gewonden van den vijand per schip naar het Zuiden is twee dagen geleden begonnen en duurt nog voort.

HET TORPEDEEREN VAN DE « GIUSEPPE GARIBALDI »

Rome, 19 Juli. — Een officieel communiqué meldt, dat de gepantserde kruiser « Giuseppe Garibaldi » in de Adriatische Zee is getorpedeerd en gezonken. Van de bemanning zijn de meesten gered.

VELERLEI

—— Het Turksche hoofdkwartier deelde gisteren mede, dat aan geen enkel front iets van beteekenis is voorgevallen.

—— De sociaal-demokratische afgevaardigden van den Landdag in de Thüringsche staten hebben aan de regeering het verzoek gericht om betere waarborgen voor de volksvoeding met betrekking tot den duur van het gebruik der aanstaande oogst en om maatregelen te nemen ter verhindering van prijsopdrijving. Tevens wordt de verwachting uitgesproken dat de regeeringen ten spoedigste tot regeling dezer aangelegenheid zich met elkaar in verbinding zullen

---

ONZE BLOEMLEZING

uit de werken van JULIUS DE GEYTER

Geboren te Lede (bij Aalst), 25 Mei 1830
Overleden te Antwerpen, 18 Februrari 1905

KEIZER KAREL

Daar speelt muziek, daar dreunt gezang
Om 't hof des Graven wat volksgedrang !
De Lieve wemelt van booten en lichten,
Die zwenken en schieten, die kruisen en zwichten.
De spelers staan op het dek van de Meeuw ;
Boven hun tente waait Vlaanderens Leeuw ;
Maar hooger klimt Anselm, wiens hoorn
Een deuntjen uit den mast laat hooren.
De spelers op 't water, het volk aan den wal
Herhalen zijn deuntje met lustig geschal.
Zoo klinkt tot den hove het blijde refrein :
« Groot zal hij worden, het Graafje klein ! »
Maar driftiger stijgt uit de woelende schaar :
« En een Gentenaar ! een Gentenaar ! »

Vooruit, vooruit ! Wat zien zij thans ?
De Belfortbrug, de monstergans ;
Reuzen geleund tegen leeuwenvânen ;
Schitterende zonnen, draaiende manen ;
Den draak die sterren spuwt in 't ruim ;
Walvisschen, water blazend en schuim ;
Op waaiende wimpels in lichtende kleuren :
Den Grave syn Volk, en den Volke syn Keuren !

Nog voorwaarts, voorwaarts ! — Bouwde een koning
Ooit zulke schouwplaats vóór zijn woning
Als koopman Martens ? Ziet, zijn zonen
Strooien ponden, zijn dochteren kronen,
Gewonnen met eere ; verkwist nu met lust
voor hem die vrijheid brengt en rust.

Vooruit, vooruit ! — Welk feest voor d'oogen !
Geen plein zonder poorten, geen straat zonder bogen,
Geen boom zonder lichtjes, geen water, geen vliet,
Waarover geen bootjen al jubelend schiet.
Op pleinen en markten zijn 't schouwtooneelen
Voor yesten, stampiëen en zinnespelen ;
Op markten en plein stapelen vaten
Die wijn voor allen vloeien laten ;
Waar elke Gezant met een volksman klinkt,
En ieder een schaal op het Graafje drinkt.

Niet minder gul is 't feest voor d'ooren :
Klokkenspel op elken toren ;
Over heel Gent Anselms refrein :
« Groot zal hij worden, het Graafje klein ! »
Maar 't volk nu alom ook, met driftig gebaar :
« En een Gentenaar, een Gentenaar ! »

XVII.

« Hierbinnen ! » riep de Weversdeken ;
« Hier kunnen wij eens rustig spreken. »
En arm aan arm, en hart bij hart,
Trok onze groep « In den Vlieghenden Hert ».
Een gildekamer die 't krachtig woord
Van leiders en strijders vaak had gehoord.
Hier rustig spreken ?... De zaal was vol.
Van die weefden uit vlas en uit kemp en uit wol ;
Van hen die ook voor kerk en hof
Goudlaken wrochten en vorstlijke stof ;
En, zelf gedoscht in bont en fluweel,
Hier Cyperwijn dronken als ginds in 't kasteel.
De Deken beklom de tribuun en riep uit :
« Welkom, Gezanten uit noord en zuid ! »
Gesloten was nog niet zijn mond,
Als ieder al recht en te jubelen stond.
Plots als daarbuiten klonk het refrein :
« Groot zal hij worden, het Graafje klein ! »
En « een Gentenaar, een Gentenaar ! »
Herhaalde men hier nog luider als daar.
Medegerukt door zijn eerlijk gevoel,
Klom de Gezant van Zwol op een stoel,
Strekte de hand, en met heldere stem :
« Meer nog, meer nog, vragen wij hem,
Is 't uwe Graaf, het is onze Heer ;
Een Gentenaar, ja, maar meer nog, meer.
Slaan wij de handen in elkander,
En worde 't Graafje een Nederlander !
Geen streken op aarde zijn d'onzen gelijk.
Hij stichtte uit allen een weergaloos rijk.
Ja, broederen moeten wij wezen, — wij ;
En ons aller, ons aller Koning, — hij ! »
Welk een edele man ! Hij voelde 't zoo diep ;
En 't was of een vuurstroom de zale doorliep.
Daar barstte men los in gejuich en gejoel ;
Doch een Brugling rees op, en beheerschte 't gewoel :
« Dan zullen geen paerden ons meer vrtrappen ;
Geen Franschen ons 't bloed meer uit d'aderen [tappen ! »
En eer het gejubel nu weder begon,
Riep een uit Braband, zoo luchtig hij kon :
« Ge hoort wat zij zeggen, en ik voeg erbij :
Wij denken in Brusselen juist zooals zij ! »
— Wij t'Antwerpen ook ! — Ook t'Utrecht ! — Te [Dordt !
— Alom waar Vlaamsch gesproken wordt ! »
Zoo vlogen de kreten dooreen in de zaal ;
O ja, dat was het, — de taal, de taal !
En tot de Gezanten strekten zich plots
Honderden handen met innigen trots.

(Keizer Karel en het Rijk der Nederlanden.)

BRUGGE BIJ NACHT

Aan August Michiels.

Vriend, u riep mijn telegram :
's Avonds, 's avonds moet gij reizen
Naar de stad der volkspaleizen,
Naar de wieg van onzen stam.

't Is bij nacht en maneschijn
Dat ge Brugge rond moet varen,
Als er reuzenschimmen waren,
En de dwergen slapen zijn.

't Is bij maneschijn en nacht
Dat ge Brugge moet doorkruisen,
Als er zware stemmen ruischen :
« Wat verval van zooveel macht ! »

Als geen kloosterklok er klept ;
Als ge er beedlen ziet noch geeuwen ;
Maar uw ziel de heldeneeuwen
En de aloude kunst herschept.

Als het bleeke hemellicht
Blikkert op de torentransen ;
Als het hooge en 't schoone glansen,
En het lage in 't donker ligt.

Als van menig grijs gebouw,
Brokkelend Steen of Vrijheidstempel,
Kunstwerk van den echten stempel
Afsteekt op het hemelsblauw.

Als de stille, kille maan
Over gevels, tinnen, kruinen,
Weemoed spreidt, als over puinen
Waar de Dood is doorgegaan.

Vriend, het is bij heldren nacht
Dat gij Brugge moet aanschouwen,
Dat gij Brugge moet herbouwen
In zijn grootheid en zijn pracht.

stellen en die in den Bondsraad aan de orde zullen stellen.

—— President Wilson zou gisteren te Washington terugkeeren, zoo meldt de korrespondent van de « Times » aldaar, en vandaag met het kabinet over het antwoord op de Duitsche nota beraadslagen.

—— Een medewerker van de « Matin » heeft Sembat, den socialistischen Fransehen minister van openbare werken geïnterviewd over de steenkoolvoorraad in Frankrijk, maar de minister heeft gezegd, dat voor het oogenblik minder de hoeveelheid dan wel den prijs van de kolen de regeering bezig houdt. De prijs is gestegen tengevolge van de groote bestellingen door Engeland gdaan en niet minder door de hooge transportkosten.

De opbrengst van de Fransche mijnen, zoo verkeerde de minister, wordt voor het grootste deel verbruikt door de spoorwegen en de munitiefabrieken. Er is een kommissie benoemd om de mijnen te adviseeren welke bestellingen er, in 's lands belang, het eerst dienen te worden uitgevoerd.

—— Lloyd George is in gezelschap van Hendersen en Runciman, naar Cardiff vertrokken, waar vannacht een bespreking zal worden gehouden met vertegenwoordigers der mijnwerkers.

—— De Engelsche regeering heeft in het begin van deze maand een besluit uitgevaardigd, waarbij de verkoop en het verstrekken van alkoholhoudende dranken in tien aangegeven distrikten onder staatstoezicht worden geplaatst. Het zijn de distrikten waar oorlogsmateriaal wordt gemaakt. Het besluit is nu in werking getreden voor het gebied van Newhaven en naar de « Times » mededeelt zijn de bepalingen er van vrij kras. Zoo worden precies de uren aangegeven, gedurende welke er drank verkocht mag worden, enz. Overtreding van de bepaling van het besluit kan met gevangenisstraf tot zes maanden en boete van 100 pond gestraft worden.

—— Dezer dagen zijn in de Londensche city lieden uit de financieele wereld en de bankierskringen bijeen geweest onder voorzitterschap van lord St. Aldwyn. De vergadering nam het besluit, dat in de huidige omstandigheden in Engeland dringend noodzakelijk is de uitgaven — zoo van partikulieren als van stad of staat — zooveel mogelijk in te perken.

—— De koning van Italië heeft de orde van Annunziata toegekend aan den prins van Wales bij gelegenheid van zijn 21sten verjaardag.

—— Aan het strand onder Koudekerke is Zaterdag een flesch aangespoeld, met een blaadje uit een notitieboekje, waarop het volgende was geschreven :

« Lusitania »

« We are torpedoed, one in the front and one in the back. I take leave of my parents and my girl, who live in London, Johnstreet 37 East End. He who find this is begged to give to them. The boat sinks. Farewell for ever.

J. H. BURTON. »

BUITENLAND

Stockholm, 18 Juli. — Twee Zweedsche militaire vliegers, de luitenants Malmquist en graaf Kamilton zijn vanochtend gevallen. Beide vliegers zijn omgekomen.

NEDERLAND

Het ongeluk te Nijmegen

Omtrent de toedracht van het ongeluk, dat Zaterdag middag bij de koloniale reserve te Nijmegen (thans in de Hoogere Burgerschool gehuisvest) plaats had, deelt men nader aan het « Hbl. » mede :

Een soldaat had bij het onderzoek van zijn geweer de groote onvoorzichtigheid — in de meening dat het schot niet zou afgaan, — te schieten, met het treurig gevolg dat drie zich in de nabijheid bevindenden werden getroffen.

De eerste kreeg de kogel door het been en kwam er betrekkelijk goed af, maar de tweede werd in het hart getroffen en was op den slag dood, evenals de derde, die in de kaak getroffen werd. Gelukkig dat daarna de kogel in den muur terechtkwam, anders zouden nog meer slachtoffers gemaakt kunnen zijn.

Gedood werden de kanonnier 2e klasse J. Mets uit Amsterdam en de korporaal C. van Hoffe uit Oud-Beierland ; de soldaat Van Esch uit Tilburg, die het zwaarst geraakt werd, kwam er tamelijk goed af. Naar wij vernemen zal de begrafenis der slachtoffers Dinsdag plaats hebben met militaire eer.

Onweer

In het land van Weert heeft een zwaar onweer gewoed, gepaard met hevigen hagelslag, storm en regen. De lucht was één vuurzee, en de donderslagen volgden elkaar snel en ratelend op. De hagel was ter dikte van knikkers, zelfs van duiveneieren. De veldgewassen hebben zeer veel geleden ; geheele stukken haver zijn verhageld ; aan de kroten, de rogge en de tuingewassen is mede veel schade toegebracht. Op enkele plaatsen sloeg de bliksem in, gelukkig zonder brand of persoonlijke ongelukken te veroorzaken. De boeren zijn allen tegen hagelschade verzekerd.

Te Annerveen is de 25-jarige boer Steenge door den bliksem gedood.

MEXICO

Het was reeds bekend, dat de troepen van de Constitutionalisten zich van Mexico (stad) hadden meester gemaakt. Bevestiging daarvan is ook ontvangen aan de Mexicaansche legatie te Londen. Na verscheiden dagen vechtens waren — op den 11den dezer — de partijgangers van Carranza de stad binnengerukt. Deze troepen werden aangevoerd door generaal Pablo Gonzales.

De generaal heeft een proklamatie uitgevaardigd, waarin hij aankondigt, dat buitenlanders — het doet er niet toe, van welke nationaliteit — als rebellen zullen worden bejegend, indien zij zich bij de reaktionaire partij aansluiten.

Daar zal wel weer de een of andere Amerikaansche nota op volgen.

BINNENLAND

UIT DIEST EN OMTREK

(Van onzen berichtgever)

Gesneuveld. — Dezer dagen werd ons bij doodsbrief de tijding bevestigd dat de heer Gaston Janssens, zoon van den heer Felix Janssens, uit het Casino alhier, is gesneuveld.

De aflijvige was soldaat bij het regiment der grenadiers, heeft zich in den strijd als een held onderscheiden en werd tot ridder in de Leopoldsorde benoemd. De brave jongen, op 30 November 1892 te Diest geboren, zal hier algemeen betreurd worden, daar hij zeer aangenaam was in den omgang en steeds bereid om anderen van dienst te zijn.

Als vaardig musicus was hij een verdienstelijk lid van de Koninklijke Harmonie, en van de Symphonie-afdeeling, wier goede faam hij hielp hooghouden.

De dappere soldaat werd gekwetst te Lizerne, op het slagveld aan den IJzer, en overleed den 6den Mei te Hoogstade.

Wij betuigen onze oprechte deelneming aan de beproefde familie.

Politiemaatregel. — Door den stadsomroeper werd bekend gemaakt dat geen honden meer zonder muilband op straat mogen loopen.

Wegen verboden. — Op eenige binnenwegen van den omtrek werd de doorgang verboden. Onder andere is de Oude Zeelhemsche baan te Schaffen, aldaar « de straat » geheeten, voor het verkeer afgesloten, daar de wipsluitboomen van den spoorweg niet meer geopend mogen worden.

Die kon voort. — Verleden Donderdag kwam een hongerige en haveloos gekleede knaap, blootshoofds en met versleten schoenen aan, door Schaffen.

Medelijdende personen riepen hem binnen en vroegen waar hij vandaan kwam. Het jongetje verklaarde uit een gesticht uit Limburg ontsnapt te zijn, waar hij mishandeld werd, en naar het ouderlijk huis te Aalst, in Oost-Vlaanderen, terug te keeren. Een flink maal werd hem voorgezet, men gaf hem een pet, een paar goede schoenen en een halsdoek, daarenboven eenige boterhammen voor onderweg en een halven frank. Zeer voldaan trok het ventje verder.

LAATSTE UUR

Een uitgebreid Japansch vlootprogramma

Men meldt uit Petrograd dat het Japansche ministerie van marine zich onledig houdt met het uitwerken van een uitgebreid vlootprogramma. Vier superdreadnoughts van het type « Gascogna », twee pantserkruisers van het type « Congo », vier snelvarende kruisers, acht onderzeeërs en achttien mijnenleggers zullen gebouwd worden tijdens de periode 1916 tot 1921. De uitgaven dezer vlootuitbreiding zullen 210 millioen yen bedragen.

D'Annunzio officieel kronijkschrijver van den oorlog

Uit Venetië wordt gemeld dat Gabriele d'Annunzio benoemd werd tot officieel oorlogskronijkschrijver.

De staking der mijnwerkers van Wales

Reuter meldt uit Londen, dat Mr Lloyd George gisteren namiddag naar Cardiff vertrokken is. De ministers Henderson en Runciman vergezelden hem. Den zelfden avond nog hadden zij eene lange bespreking met de afgevaardigden der mijnwerkers ; de uitslag van deze bespreking werd echter nog niet bekend gemaakt.

Een aanslag op den goeverneur van Kanton

Havas verneemt uit Hongkong dat Zaterdag avond een bom naar den goeverneur-generaal van Kanton geworpen werd, die licht gekwetst werd. Twee soldaten van de lijfwacht werden gedood door de ontploffing. De dader van den aanslag kon aangehouden worden.

Omwenteling op Haïti

Via Amsterdam wordt vernomen dat het departement van marine der Vereenigde-Staten den kruiser « Washington », die te Vera-Cruz lag, naar Haïti gezonden heeft, ten einde voor de veiligheid der Amerikanen en der Europeanen zorg te dragen. De revolutionaire troebelen op Haïti zouden zeer dreigend geworden zijn, te oordeelen naar de mededeelingen van Amerikaansche onderdanen.

Eene Deensche zending in de Duitsche en Russische gevangenenkampen

Uit Kopenhagen wordt medegedeeld, dat de onderhandelingen tusschen de Deensche en Duitsche overheden geslaagd zijn, en eene Deensche zending bestaande uit drie leden van het Deensche Roode Kruis, op het punt staat te vertrekken, met het doel de gevangenenkampen in Duitschland en Rusland te bezoeken.

De vertegenwoordigers van het Deensche Roode Kruis, die uit oud-officieren van de land- en zeemacht werden gekozen, zullen vergezeld worden door zusters van het Duitsche en Russische Roode Kruis, die brieven en geldelijken onderstand zullen overhandigen aan hunne gevangen landgenooten.

NIEUWS UIT BRUSSEL

SCHIELIJKE DOOD. — De heer August Nossen, 53 jaar, leeraar aan de Middelbare school van Vilvoorden, viel Zaterdag avond ten gronde in de Lombaardestraat te Brussel en stierf bij zijne aankomst in het Sint-Pietersgasthuis.

SLAAPWANDELAAR. — De kleine Jan D..., 9 jaar oud, wonende bij zijne ouders, op den steenweg van Bergen, te Anderlecht, had sinds eenige tijd meermaals aanvallen van slaapwandelen gekregen. Eergisternacht opende hij, weer in dergelijken aanval, het venster zijner slaapkamer, op de tweede verdieping, ging op den boord staan, doch stuikte naar beneden van eene hoogte van 15 meter. De arme kleine werd verschrikkelijk gekwetst opgeraapt en naar het gasthuis gebracht, waar het ongelukkige kind gisteren overleed. De droefheid der ouders is onbeschrijflijk.

HET PARKET TE ZELLICK. — De burgemeester van Zellick verwittigde het Brusselsch parket dat dieven des nachts binnengebroken waren bij de echtelingen Croeckaert, wier hoeve op ongeveer 300 meter afstand van den Gentschen steenweg ligt ; al de meubels werden, tijdens den slaap dier menschen opengebroken en al 't geld gestolen.

Het Parket van Brussel, vergezeld van een rechterlijke brigade, en van verschillende agenten, stapte te Zellick af. Gedurende het onderzoek vernam het parket dat zekere J., oud-hoeveknecht der echtelingen Crockaert, wonende te Ste-Agatha-Berchem, aan den dieistal zoo deelgenomen hebben.

De onderzoeksrechter deed J... aanhouden en ondanks zijn hardnekkig loochenen werd hij in 't gevang van Sint-Gillis opgesloten. De opsporingen der politie om nadere inlichtingen nopens den diefstal te bekomen, hebben tot heden nog niet den minsten uitslag opgeleverd.

Deze zaak heeft heel wat opschudding verwekt onder de rustige bevolking van Zellick.

IN 'T KARREVELD. — Ziehier de uitslag der verschillende wedstrijden, welke Zondag plaats grepen voor een zeer beperkt publiek :

Snelheidskoers voor beginnelingen : 1. Beeckmans, 2. Dufour, 3. Van Campenhout.

Schifting voor liefhebbers : 1. Vanden Eynde, 2. Van Doorselaer, 3. Van Eesbeek.

Vervolgingsmatch : Binst haalt Verheylewegen in op 5 minuten, Desmedt vat Beths na 6 m. 20 s.

Gemengde handikap : 1. Wynsdau, 2. Kindermans, 3. Singelé.

Snelheidskoers, laatste klasseering : 1. Van Bever, 2. E. Aerts, 3. Michiels, 4. Otto en Leviennois.

40 kilometer met 4 klasseeringen : 1. Van Ingelmunster, 2. Spiessens, 3. Verbist, 4. Delae.

STERFGEVAL. — Wij vernemen het overlijden van den heer Albert Bergé, schepen van Onderwijs te Schaerbeek ; de achtbare afgestorvene was slechts 50 jaar oud. Wij bieden de familie onze gevoelens van deelneming aan.

EEN DUITSCH BERICHT. — Wij hebben medegedeeld dat schier al de winkels der hoofdstad aankondigden dat ze gesloten blijven op 21 Juli.

De goeverneur van Brussel deelde het volgende mede per plakbrief :

« Ik verwittig het publiek dat, op 21 Juli 1915, alle betoogingen van gelijk welken aard uitdrukkelijk en streng verboden zijn.

» Vergaderingen, stoeten en bevlaggen der openbare en private gebouwen vallen ook onder het hierboven aangehaalde verbod.

» Overtreders zullen gestraft worden met ten hoogste 3 maanden gevang en eene boete kunnende gaan tot 10,000 mark of tot eene dezer twee straffen bij uitsluiting der andere. »

INBRAAK. — Op den steenweg van Vorst te St-Gillis, werd gisteren nacht ingebroken bij Mevr. M., rentenierster ; deze bemerkte den diefstal eerst des morgens, toen ze beneden kwam, en bestatigde dat al de meubels van het gelijkvloers opengebroken waren ; de dieven hebben geen geld noch waarden kunnen ontdekken, maar zijn er toch van onder getrokken met allerlei pelswerk ter waarde van 1,350 fr. en een groot deel kleedingstukken. Een onderzoek is ingesteld.

De beste PALING eet men nog altijd in het

HOTEL WAGNER

Kunstlei, n° 1, bij John CASSIERS

Het koffiehuis en de spijszaal zijn luchtig en ruim. Nergens krijgt men een beter glas gerstenbier.

Hotel van eersten rang

" LE TITAN ANVERSOIS "

Société Anonyme, Hemixem-lez-Anvers

M.M. les actionnaires sont priés d'assister à l'assemblée générale ordinaire qui se tiendra le **samedi 31 juillet 1915**, à 15 heures (H. B.), au siège social, dans les bureaux de l'usine à Hemixem.

ORDRE DU JOUR :

1° Rapports des Administrateurs et des Commissaires sur le bilan de l'exercice 1914-15.
2° Eventuellement approbation du bilan et du compte de profits et pertes.
3° Décharge à donner à Messieurs les Administrateurs et Commissaires.
4° Nominations statutaires.

Pour prendre part à cette assemblée, Messieurs les Actionnaires devront se conformer aux articles 28 et 29 des statuts.

Gouden Broche verloren, gemaakt van Russisch gouden geldstuk, terug te brengen tegen goede belooning. Draakstraat, 23.

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 20 Juli 1915

Mannelijk geslacht : J. Van den Brande, wildverkooper, 52 jaar, echtg. van E. Bosmans, Klapdorp, 21. — F. De Keyser, klerk, 27 jaar, echtg. van M. Stoops, Lange Van Peltstraat, 26.

1 kind beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht : A. Jacobs, z. b., 83 jaar, St. Jacobstraat, 38. — M. Van der Leyck, z. b., 80 jaar, wed. van H. Driesen, Lange Dijkstraat, 75.

1 kind beneden de 7 jaar.

Overlijdens : Mannelijk geslacht, 4 ; Vrouwelijk geslacht, 3. Totaal : 7.

Geboorten : Mannelijk geslacht, 9. Vrouwelijk geslacht, 15. Totaal : 24.

Onze Letterkundige Prijskamp

over de Vlaamsche Dichters en Schrijvers van 1830 tot 1915

PRIJSVRAGEN :

1. **Welke waren de twintig bijzonderste Vlaamsche Schrijvers sinds de Omwenteling van 1830 tot op heden?**
2. **Hoe rangschikt gij die naar hun waarde?**

VOORWAARDEN :

1. — Elken dag zullen wij de korte levenschets geven van een Vlaamschen schrijver en tevens een uittreksel van zijn werk.

2. — Elke naam zal verschijnen in een vierkant dat gemakkelijk kan uitgeknipt worden.

3. — De UITKNIPSELS moet gij bewaren en er later de twintig voornaamste, naar uw meening, uitkiezen.

4. — Gij zult die rangschikken naar hun waarde.

5. — *Het Vlaamsche Nieuws* zal op 't einde van den Prijskamp een bulletijn mededeelen waarop twintig ledige vakjes zijn aangegeven, elk zoo groot als een uitknipsel.

6. — Daarop plakt gij uwe twintig uitknipsels in de door u gekozen rangorde.

7. — Gij teekent met naam of deknaam en laat uw blad geworden : Roodestraat, 44, Antwerpen, met een volle dig adres dat ge opgeeft.

De schikkingen van den Prijskamp geven wij hieronder omstandig op, ook de waarborgen die elken mededinger zullen overtuigen van de volstrekte stiptheid in het naleven van het reglement en het eerlijk toekennen der prijzen. Een verantwoordelijke keurraad wordt daarvoor benoemd en bekend gemaakt.

TE WINNEN PRIJZEN :

de 1e prijs	**100 fr.**
de 2e prijs	**75 fr.**
de 3e prijs	**50 fr.**

Verschillende prijzen van minder waarde zullen later afgekondigd worden.

SCHIKKINGEN VAN DEN PRIJSKAMP

1. — Eenieder mag deelnemen aan den prijskamp, zelfs met verschillende bulletijns als die alle in regel zijn. Wie de voorwaarden of schikkingen niet naleeft, verbeurt alle recht.

2. — De Eindlijst zal de twintig voornaamste Vlaamsche schrijvers opgeven, die gerangschikt zullen worden naar het aantal stemmen dat de mededingers zelf hebben opgegeven.

De naam die de meeste stemmen bekomt, staat aan het hoofd ; de tweede plaats wordt ingenomen door den schrijver die dan het meeste vernoemd werd.

Deze lijst wordt opgemaakt zonder rekening te houden met de plaatsen door de mededingers opgegeven.

Doch het bulletijn dat het dichts die rangschikking benadert is overwinnaar.

3. — Deze Eindlijst wordt als volgt samengesteld :

a) De bulletijns die de twintig meest bevoordeeligde namen bevatten.

b) Dan tweede rangschikking : eerst de bulletijns die de twintig namen op de juiste plaats zouden vermelden, dan deze welke 19, 18, 17, enz., juiste namen en de juiste schikkingen aangeven.

4. — Moest het toeval willen dat meerdere bulletijns in alle opzichten gelijke aanspraak zouden hebben, dan zal het bedrag der prijzen waarop de mededingersrecht hebben te zamen worden getrokken en in gelijke deelen toegekend.

5. — De uitspraak wordt veertien dagen na den laatst afgekondigden naam bekend gemaakt.

6. — De Keurraad brengt verslag uit en de prijzen worden onmiddelijk aan de overwinnaars toegekend. De lijst der overwinnaars wordt in ons blad afgekondigd.

DE ELLENDIGEN

En met den vinger scheen hij naar een punt boven zijn hoofd te wijzen, waar men zou gezegd hebben, dat hij iets zag.

't Is waarschijnlijk, dat de bisschop werkelijk bij dit sterven tegenwoordig was.

Zacht schoof Cosette een oorkussen onder zijn lendenen.

Jean Valjean hernam :

— Ik bezweer u, mijnheer Pontmercy, heb geen bezwaar. De zesmaal honderd duizend frank behooren degelijk aan Cosette. Mijn leven zou verloren zijn, zoo gij ze niet aannaamt. Wij waren er in geslaagd dat glaswerk zeer goed te vervaardigen. Wij vedijverden met hetgeen men de zoogenaamde Berlijnsche juweelen noemt. Maar men kan, bij voorbeeld, het zwarte Duitsche glas niet evenaren. Een gros van twaalfhonderd zeer goed geslepen kralen kost slechts drie frank.

Wanneer een wezen, dat ons dierbaar is, sterft, staart men het met een blik in, die zich aan hem vastklemt en hem zou willen tegenhouden.

Beiden, sprakeloos van angst, niet wetende wat tegen den dood te zeggen, wanhopend en bevend, stonden Cosette en Marius voor hem, elkander de hand gevende.

Jean Valjean nam ziender oogen af. Hij daalde ; hij naderde den donkeren horizont. Zijn adem stokte bij tusschenpoozen, en werd door gereutel afgebroken. Met moeite kon hij zijn voorarm verplaatsen, zijn beenen waren stijf geworden, doch terzelfder tijd dat zijn lichaam afnam, vertoonde en ontvouwde zich op zijn voorhoofd de geheele majesteit der ziel. Het licht der onbekende wereld was reeds in zijn oogen zichtbaar.

Zijn gelaat verbleekte en glimlachte tegelijk. Het leven was er niet meer, er was iets anders. Zijn ademhaling werd korter, zijn blik werd grooter. 't Was een lijk, waaraan men vleugels vermoedde.

Hij wenkte Cosette om te naderen, daarna Marius. 't Was blijkbaar de laatste minuut van het laatste uur ; en hij sprak tot hen met zulk een flauwe stem, dat zij van verren afstand scheen te komen, en men zou gezegd hebben, dat nu reeds een muur tusschen hen en hem bestond.

— Nader, nadert beiden. Ik bemin u zeer. O, 't is zoet zóó te sterven. Ook gij, Cosette, bemint mij. Ik wist wel, dat gij steeds vriendschap voor den ouden goeden man hadt. Hoe lief zijt gij, mij een kussen onder de lendenen te hebben gelegd ! Ge zult mij een weinig betreuren, niet waar? Niet te veel ; ik wil niet dat ge werkelijk verdriet hebt. Ge moet uw geluk genieten, mijn kinderen. Ik heb vergeten u te zeggen, dat men op de gespen zonder tongen meer verdiende dan op al het overige. Het gros, de twaalf dozijn, kwam op tien frank en werd voor zestig verkocht. 't Was voorwaar een goede handel. Gij moet u dus over de zesmaal honderduizend frant niet verwonderen, mijnheer de Pontmercy. 't Is eerlijk gewonnen geld. Ge moogt gerust rijk zijn. Ge moet rijtuig houden, nu en dan een loge in den schouwburg, fraaie kleederen hebben, mijn Cosette, en uw vrienden diners geven ; ge moet zeer gelukkig zijn. Straks schreef ik aan Cosette. Zij zal mijn brief vinden. Aan haar vermaak ik de twee kandelaars, die op den schoorsteen staan. Zij zijn van zilver ; maar voor mij zijn zij van goud, van diamant ; zij veranderen de waskaarsen, die men er op zet, in gewijde kaarsen. Ik weet niet of hij, die ze mij gegeven heeft, hierboven over mij tevreden is. Ik heb gedaan wat ik kon. Mijn kinderen, vergeet niet, dat ik een arm mensch ben ; laat mij in een afgelegen hoekje begraven, onder een steen om de plaats aan te duiden. Dat is mijn wil. Geen naam op den steen. Zoo Cosette nu en dan daarheen wil gaan, zal 't mij genoegen doen. Ook gij, mijnheer Pontmercy. Ik moet u bekennen, dat ik u niet altijd bemind heb ; ik vraag er u vergiffenis voor. Thans zijt gij en zij slechts één voor mij. Ik ben u zeer dankbaar. Ik gevoel dat gij Cosette gelukkig maakt. Zoo ge wist, mijnheer Pontmercy, hoe haar schoone rozenwangen mij verkeugden ; wanneer ik haar bleek zag, was ik treurig. In de tafel ligt een bankbiljet van vijfhonderd frank. Ik heb er niet aangeraakt. 't Is voor de ormen. Cosette, ziet ge uw jurkje, dàár, op het bed? herkent ge het? 't Is echter niet langer dan tien jaren geleden. Hoe snel verloopt de tijd. Zij zijn zeer gelukkig geweest. 't Is nu gedaan. Weent niet, mijn kinderen, ik ga niet ver, ik zal u van dàár zien. Ge behoeft slechts des nachts op te zien, en ge zult mij zien glimlachen. Cosette, herinnert ge u Montfermeil? Ge waart in het bosch en zeer bevreesd ; herinnert ge u, dat ik het hengsel van den emmer nam? 't Was de eerste keer, dat ik uw arm klein handje raakte. 't Was zoo koud. O, destijds waren uw handjes zeer rood, thans zijn zij blank. En de groote pop ! herinnert ge u haar? Ge noemdet haar Kaatje. Het speet u ze niet naar het klooster te hebben medegenomen ! Hoe dikwijls hebt gij mij doen lachen, mijn lieven engel ! Wanneer het geregend had, liet ge in de goten stroohalmen drijven en oogdet ze na. Op een dag gaf ik u een raket en een balmet gele, blauwe en groene veeren. Ge zijt het zeker vergeten. Ge waart zulk een aardig meisje, toen ge jong waart. Ge speeldet. Ge deedt kersen in de ooren. Dat zijn herinneringen uit het verledene. De bosschen, welke men met mijn kind is doorgegaan, het geboomte waaronder men gewandeld, de kloosters waarin men zich verborgen heeft, de spelen, het vroolijk kindergelach, dat alles is schaduw. Ik heb mij verbeeld, dat mij dit allen behoorde. Zoo dom was ik. De Thénardiers waren zeer ondeugend. Men moet hun vergeven.

Cosette, thans is 't oogenblik gekomen om u den naam uwer moeder te zeggen. Zij heette Fantine. Onthoud dien naam : Fantine. Kniel, telkens wanneer ge hem uitspreekt. Zij heeft veel geleden. Zij heeft u innig bemind. Zij heeft evenveel rampen gehad, als gij geluk gehad hebt. Dit zijn de schikkingen Gods. Hij is hirboven. Hij ziet ons allen en weet wat Hij temidden zijner oneindige wereldbollen doet. Ik ga heen, mijn kinderen. Bemint elkander steeds. Op de wereld is niets van meer belang dan dit : elkander te beminnen. Ge zult somwijlen aan den armen onden man denken, die hier gestorven is. O, mijn Cosette, 't is mijn schuld niet, ik verzeker 't u, dat ik u in al deze dagen nietgezienheb ; 't verscheurde mijn hart ; ik ging tot aan den hoek der straat, en moest een vreemde vertooning maken voor de menschen, die mij voorbij zagen gaan ; ik was als zinneloos ; eenmaal ging ik zonder hoed uit. Mijn kinderen, nu zie ik niet helder meer ; ik had u nog een en ander te zeggen, maar het zij zoo. Denk nu en dan aan mij. Gij zijt gezegende wezens. Ik weet niet, wat het is ; ik zie licht. Nadert nog dichter. Ik sterf gelukkig. Geef mij uw veelgeliefde hoofden, dat ik er mijn handen oplegge.

Cosette en Marius knielden hevig bewogen, in hun tranen stikkend, en bogen zich elk op een hand van Jean Valjean. Zijn handen bewogen zich niet meer.

Hij lag achterover, beschenen door het licht der twee waskaarsen ; zijn bleek gezicht aanschouwde den hemel, hij liet Cosette en Marius zijn handen met kussen bedekken ; hij was dood.

De nacht was zonder sterren, en stikdonker. Ongetwijfeld stond in de schaduw een groote engel met uitgebreide vleugelen, die de ziel wachtte.

TIENDE HOOFDSTUK

Het gras verbergt en de regen wischt uit

Op het kerkhof van Père-Lachaise, nabij de algemeene begraafplaats, ver van de sierlijke wijk dezer doodenstad, ver van al die weidsche grafgestichten, welke in 't gezicht der eeuwigheid de stuitende modes van den dood ten toon spreiden, in een eenzamen hoek, bezijden een ouden muur, onder een grooten ijpenboom, om welke zich het klimop slingert, onder hondsgras en mos, ligt een steen. Deze steen is evenmin als andere steenen tegen den tand des tijds, schimmel, mos en vogeldrek beveiligd. Het vocht maakt hem groen, de lucht zwart. Hij ligt niet in de nabijheid van eenig pad, en men gaat niet gaarne in deze richting, wijl het gras er hoog is en men dadelijk natte voeten heeft. Wanneer de zon even schijnt, komen er hagedissen. In de geheele omgeving heerscht een geritsel van wilde haverhalmen. In de lente zingen de vogels er in de boomen.

De steen is geheel glad. Toen men hem beitelde, heeft men slechts aan de volstrekte behoefte van het graf gedacht, en voor niets anders gezorgd dan om dien steen lang en smal genoeg te maken om een lijk te dekken.

Men leest er geen naam op.

Maar reeds vele jaren geleden, schreef een hand met een potlood deze zes regels er op, welke allengs door den regen en het stof onleesbaar geworden en waarschijnlijk thans uitgewischt zijn.

Hoe vreemd het lot hem was, hij leefde.
Deez' steen dekt thans zijn asch. Hij sneefde,
Toen hij zijn Engel niet meer zag.
De dood kwam zachtkens hem bevrijden.
En volgde op zijn maatloos lijden,
Zooals de nacht wijkt voor den dag.

EINDE

Groene ZEEP

Steeds verkrijgbaar beste GROENE ZEEP

In kulpen van 25 kilo aan 80 frs. de 100 kilos

Netto gewicht en de kulpen worden niet berekend.

HUISHOUDZEEP (Zomerzeep)

in vaatjes van 25 kilo netto inhoud

FR. 42.00 DE 100 KILOS

Deze soort Zeep vervangt de mindere kwaliteit groene zeep en is bijzonder geschikt voor de wasch, uitsluitend verkrijgbaar bij de

Hollandsche Zeephandel

49, Tolstraat, 49, Antwerpen (Zuid)

416

Bougies, Zeep, Petroleum

Men vraagt aanbiedingen voor deze waren. Prijzen, merk en beschikbare hoeveelheid. Schrijven: M. C. Vlaamsch Nieuws, Brusselschestraat, 262, Leuven. 552

Plaatst uwe aankondigingen in het « Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

Sulfate de Cuivre

On demande à acheter sulfate de cuivre anglais et belge. Prix, provenance et quantité disponible. — Ecr.: bureau du journal, A. L. 62. 553

ZIEKEN

In deze moeilijke omstandigheden en zoo lang dat den oorlog zal duren zal de

Zuid - Volksapotheek

126, BREDERODESTRAAT

de recepten der geneesheeren met de meeste zorg uitvoeren aan haalven prijs. 481

Leest en verspreidt het « Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

CINEMA CONCERT MONACO
Statiestraat, 179, Berchem

PRACHTIG INGERICHTE ZAAL

Zondag 18 en Maandag 19 Juli, om 7 uur

BUITENGEWOON PROGRAMMA

Van den Eynde, Vlaamsche Humorist, in de klauwen der beren, cowboy-drama

Op het goede spoor, groot sensatie-drama in 3 deelen.

De dochter van den Toreador, buitengewone komedie; groot stierengevecht enz., enz., enz...

GEHEIME ZIEKTE

WATERORGANEN

BLAAS-NIEREN

20 JAREN BIJVAL

De WITTE CAPSULEN van Dr Davidson genezen radikaal zonder werkverletting, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der waterorganen, Blaas en Nieren, Pisbuisverengingen, Lendepijnen, steen, troebels, pijnlijke of brandende waters, speen. Nooit geene mislukking, zelfs bij de ouderlingen en in de ergste gevallen.

3.00 fr. de doos. Apotheken, 15 rue des Croisades, Brussel; De Beul, 57, Lange Nieuwstraat, en Breedenraedt, Charlottalei, 2, Antwerpen. 81

Aan Eigenaars en Neringdoenders

De ondergeteekende, gewezen Raadsheer en Sekretaris (Sectie Antwerpen) van het landelijk Eigenaars Verbond, stelt zich gratis, aan de beschikking van eenieder voorwat aangaat: huurgeschillen, achterstallige renten, verkoop van huizen, assurantiën, enz.

Alle raadgevingen zijn kosteloos.

Dagelijks te spreken van 2 tot 6 uren en zijnen, OP HET EERSTE, Brederodestraat, No 201.

G. LOUIS HENS 413

Plaatst uwe aankondigingen in het « Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

Schoon, Wit gemalen

KLIPZOUT

TE BEKOMEN FIRMA

DE METZ & HUYBRECHTS

KLEINE KAUWENBERG, No 1

ANTWERPEN 412

aan fr. 4.50 de 100 kilogrammen

Ook aldaar te verkrijgen MESTSTOFFEN in allen aard, inhoud gewaarborgd.

DIAMANT-BEWERKERS

Groote tempering aan boord door het nieuw produkt

EXTRADURO

bij het slijpen, kost slechts fr. 0.10 per karaat met minstens 10 karaat genomen.

« Extraduro » is zoo krachtig als het beste snijpoeder en kost tienmaal minder

Alleenlijk depot:

OLIJFTAKSTR., 15

ANTWERPEN

Goede verkoopers worden gevraagd. 454

POSTZEGELS

van België, ongebruikte of gebruikte, Zegels van Congo, alsook Zegels van alle landen en Verzamelingen, koopt PIROTH, Vleminckxveld, 59. 407

TE HUREN

Schoon Burgershuis, met hof, W.C., regen- en pompwater, elektriek en gaz, aan 75 fr. per maand. Lge Leemstraat, 473 (Wandelende Jood). Te bevragen Lge Leemstr., 72. 451

VELOS! VELOS!

Halt! hier te bekomen goede binnen- en buitenbanden, alsook kol, brand- en smeerolie, en alle damesartikelen, ook okkasie dames- en heerenvelos. 49

Steenhouwersgat, 40.

VELOS! VELOS!

Dames- en Heerenvelos in groote partij, ook verschillende goede okkasies.

Partij banden, kadoris, zadels, enz., enz.

HOOGSTRAAT, 17 (overzij den Wolmolen) 403

GEMAKKELIJK EN AANGENAAM WERK

Eerlijke makelaars, met trafelijk uitzicht, kunnen zich aanbieden van 10 tot 12 en van 14 tot 16 u. De Bomstraat, 54. Referentiën gevraagd. 466

ON DEMANDE

bonne servante-cuisinière. Bons certificats. Se prés. '25, rue Van Schoonbeke. 550

VRAAGT TE KOOPEN

een FOTO-TOESTEL in goeden staat. Prijs opgaaf, schr. M. D. E. bur. blad.

TE HUREN

6, CUPERUSSTR., 6

Schoon appartement: 5 plaatsen op de 1ste en 5 op de 2e verdieping. Water en W.C. op de 3 verdiepingen; schoone kelders en mansardekamers. Zeer goedkoope voorwaarden. 457

GROSSISTEN en WINKELIERS

Sunlight en anders zeepen, Boonen, Havermout, Geperelde gerst, Bougies, Olijf- Sis- en Lijnolie. Beste en goedkoopste margarine. Goede gebrande koffies van af 1.60 fr. de kilo. Ongebrande koffies., Alles aan lage prijzen. 348

FAMILIESTRAAT 18

TE KOOP PER OKKASIE

Poncya met getuig, kamioenpaard, dogkarren, tonneau, kaoutchouté, buggy, Victoria, kamion, speçikar, partij binnen en buitenduren, 15, Lindelei, Oude-God (bij de statie). 457

Meubelen

Totale Uitverkoop

5 eetkamers, massief eik en massief notelaar, bestaande uit 2 buffetten, spiegel, tafel, 6 stoelen, 250, 300 350, 400, 500 fr., waarde tot 900 fr.; 5 slaapkamers, massief eik mahonie, notelaar, bestaande uit spiegelkas met 2 en 3 deuren, groote lavabo, bed met ressort, nachttafel, drooger, 250, 275 300, 325, 350 fr., waarde tot 750 fr. Ook enkele stuks eiken buffetten 40, eiken spiegels 25 fr., eiken tafels 25 fr., Salongarnituren 75 fr., Porte-manteaux 10 fr.

89, PALEISSTRAAT, hoek St-Laureysstraat over het Politiebureel. 538

TE KOOP

Luxe- en Werkponeys Wagens

16, Lozanastraat, 16

ANTWERPEN 523

TE HUREN

In schoon gesloten huis, gemeubeld kwartier en kamers ingericht om te koken. W. C. en water op het verdiep. Aan halve prijzen. Loosstr., 74, bij de Centr. statie. 551

INDIANA M.F.G.

Oudste huis voor Moderne KANTOORMEUBELEN

LANGE NIEUWSTRAAT, 74

Bureaux américain en ministre. — Boekenkasten, Kasten met rolluikens. — SPECIALITEIT: Meubelen voor de vertikale klasseering en het kaartensysteem.

Wij zijn geen agenten maar wel Antwerpsche fabrikanten.

SOLDEN OKKASIEN

Nog altijd vind men de schoonste en goedkoopste Broderies voor trousseaux, kanten, kousetsen, zijden linten, soldes, korsets laatste model, enz. in 't Groot Soldenshuis, Lge Leemstraat 79 462

GOED NIEUWS

voor de Heeren

DIAMANTSLIJPERS

Echt Diamant-snijpoeder aan fr. 0.90 p. karaat. Profiteer van de gelegenheid. Hoek der Lente- en Provincienstraat, 152. Ook worden bedrijfval aan hooge prijzen aangekocht. Op aanvraag komt men ten huize. 414

MATRASSEN

Engelsche Bedden

Groote Tekoopstelling van Matrassen, pluimen- en windhaarbedden. Steeds 500 kompleete Engelsche bedden in voorraad. — Vluchtelingen en door den oorlog getroffen personen hebben groote vermindering op alle aankoopen. — Onze werkhuizen zijn speciaal ingericht voor het maken met garantie en herstellen van metalen ressorts in alle maten.

Den Wolmolen

HOOGSTRAAT, 18

ANTWERPEN

Men zendt ook naar buiten. 90

Over te nemen

KRUIDENIERS-HANDEL

bij ontscheiding van bedrijf. Kruideniers waren en vleeschwaren inbegrepen, voor 7000 frank. Zeer goede ligging. Adres Gazet. 431

Huis te Huren

Smyrnaplaats, 35 fr. 5 kamers, kelderkeuken, kelder, zolder, waterleiding. Voorw., Kerkstr., 32. 435

AFFAIRE

Over te nemen

uit oorzaak dubbel bedrijf. Altijd verzekerde goede broodwinning. Kan bewezen worden. Adres bureel gazet. Z. Z. 493

MEN VRAAGT

Jongmensch, tusschen de 15 en 20 jaar, als vrijwillige bediende, Belgische nationaliteit, om den handel te leeren. Beginselen v. Nederlandsch, Fransch, Duitsch en Engelsch vereischt, zoo ook eenige kennis v. schrijfmachien. Zich te wenden bur. van 't blad, onder letters L.C. 492

ON DEMANDE

jeune homme, entre 15 à 20 ans, volontaire, nationalité belge, pour apprendre le commerce. Notions de l'allemand, anglais et de la machine à écr. S'adr. bureau du journ., init. L. C. 493

ACCOUCHEUSE DIPLOMEE

Consultation, Pension, rue Osy, 62, Anvers. 548

GROOTE UITVERKOOP

van Zijden Parasols en Paraplus onder fakturenprijs, alsook van eene partij koeporen Grond Toile-cirée en Linoleum, bij

Charlotte Monnoyeur

6, Begijnenstraat, 6

Meubelen

HAASTIG TE KOOP

Eetkamers, massief eik en massief notelaar, bestaande uit 2 buffetten, spiegel, tafel, 6 stoelen, 250, 300, 350 400, 500 fr., waarde tot 900 fr.; slaapkamers, massief eik, mahonie, notelaar, best. uit spiegelkas met 2 en 3 deuren, groote lavabo, bed met ressort, nachttafels, drooger, 250, 275, 300, 325, 350 fr. Ook enkels stuks eiken buffetten 40 fr., eiken spiegels 25 fr., eiken tafels 25 fr., Salongarnituren 75 fr.; 1 mahonie toog met marmer en koperen bar, met spiegel voor cafe. Chaises longue van af 20 fr.

— 212-214 —

PROVINCIESTR. 469

MEUBEL-PAPIEREN

Uitverkoop van eene schoone partij Meubelpapieren. Men gelast zich met behangen en garnieren. — Huis gesticht in dezelfde straat sedert 1885. Gekend om den grootsten en schoonsten keus van onbreekbare blauwe en witte cassa chouc tafel-toilecirées, oliedoek, bruin, zwart, groen en alle kleuren leder. Linoleum en vloer-toilecirées.

Let wel op naam en nummer

In het Soldenhuis van Meubelpapieren

bij FRANS EVERS

21, Begijnenstraat, 21 406

Over te nemen

KRUIDENIERS-WINKEL

bijz. handel in boter en eieren. Verkoop rond de 40 kilo per week. Geringe huish. Adres: XFX. 455

REGELMATIGE AANKOMST

aan oorlogsprijzen

van extra Gelei, Pickles, Cacao, Gemalen kaneel, Chocolade Hercule, Zelfrijzende bloem, enz.

Agent-Depositaris

Ed. LEYS Zoon

BETOOGINGSTR., 14

BORGERHOUT

TE KOOP

in de Oudenkovenstr., n. 54: ingerouwende stootwagen en huiswijtuig. 516

DEELGENOOT GEVRAAGD

met minstens 20,000 fr. kapitaal, in winstgevende zaak. Schrijv. bureel Gazet. W. W. 442

GEVRAAGD

goede courtiers (colporteurs) voor een gemakkelijk te plaatsen artikel. Groote verdienst.: 8-10 u.. Brevdelstraat, 23. 462

Over te nemen

Affaire uits vertrek naar den buiten. Goed gekelanteerd. SS. Pieter en Paulinastraat, 5, Antwerpen. 508

Instituut Rachor

Lange Nieuwstraat, 10

(BEURS)

Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Juffers

Snelschrift

Schrijfmachine

Boekhouden — Talen

VELOS

Heer- en Damenvelos te koop per occasie! alsook eene partij Portowijn vanaf 1 fr. de flesch. 67, Lange Koepoortstr., op 't 2de.

FONOGRAPHES

Muziekinstrumenten en alle Benoodigdheden, nieuw en per occasie. IN DE AMERIKAANSCHE VLAG. 67, Lange Koepoortstraat. Reparatie. Verwisseling. Fonographeplaten van af 1.50 en 2.75 in plaats van 3 en 4 fr. 471

VROUWEN

onfeilbaar tegen achterblijvende de remedie van Dokter CARLOS is

MAANDSTONDEN

Zekere uitslag, zonder gevaar. — De doos 10 frank, de 1/2 doos 5.50 fr. — Bescheiden opzending tegen postbon: Zuider Volksapotheek, 126, Brederodestraat, Antwerpen. 118

Eau de Mélisse

des carmes de Pûteaux

het meest vermaarde van allen

Koning, steeds onfeilbaar geneesmiddel tegen ONOVERTREFBAAR hoofdpijn, zenuwpijnlijke spijsverteringen, hoofdpijn, tandpijn, bewegingsongemakken, enz.

De Flesch fr. 1.25

Te verkrijgen in alle apotheken van het Land

Hoofd-depot voor het verkrijgen in 't groot: Laboratoire Thienes: Bruxelles-Midi 8.

Voornaamste depothouders: ANTWERPEN: Breedenraedt — De Beul. — G. Maquinay, droguerie. — BRUSSEL: Christiaens. — GENT: Depannemaeker. — LUIK: Kremer, Grofils et Fils-Dumont. 475

Borstels

VOOR WINKELS

in de stoomborstelfabriek bij

A. VAN HOOF 503

Dambruggestraat, 61, Antwerpen

Zelfde adres: Sloeffen voor winkels.

Luchtkuur Vacantiën

Het « HOTEL DE LA GROTTE » 's Gravenwezel (nabij Schootenhof), is open. — Geen « pass » noodzakelijk. 47

Leest en verspreid het « Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

GELD OP EIGENDOM

Te bekomen aan interest 3.75 en 4 % voor te bouwen, land, bouwgronden, huizen en Hofsteden te koopen, groot gemak van afleg volgens believen overeenkomstig termijn volgens keus bij den rentmeester te Brussel, 33, Avenue Dailly, 33. Kantoor open alle dagen van 9 tot 12 uur, 's Zondags en feestdagen van 9 tot 11 uur.

Plannen voor gebouwen. 510

Tentoonstelling van SCHILDERIJEN

VAN EERSTE ORDE

Van 10 tot 5 uur (Belgisch uur) in de zalen:

BUYLE, 129, Meir, 129

WYNEN, 47, Meir, 47

Bestuur: Guillaume CAMPO

Schatter van assuranties of vereffening van goederen bij sterfgevallen 232

Fransche Les

aan fr. 0.75 per uur, door gediplomeerde onderwijzeres. 514

Brieven onder B. C. 24, bureel gazet.

109

HELP

ROUWZWART IN 12 UREN

A. VAN WEEREN

Mechelschesteenweg, 93; Kunstel, 38; Vondelstraat, 8; Kasteelpleinstraat, 67

ons volk aan werk; werk voor die menschen op dit oogenblik beteekent brood; laat daarom tegen lage prijzen uwe kleedingstukken, mantels, pardessus, dekens, tapijten, enz., enz., verwen of wasschen in de stoomverwerij

TIJL UILENSPIEGEL

Het vroolijk en aventuurlijk leven van Vlaanderen's gnitigen filosoof

Als Reinaart opstond in de Middeleeuwen strekten zich nog ondoordringbare bosschen over Vlaanderen uit. De blauwvoet vloog over de ongetemde Noordzee en de zeeschuimers zwalpten op de kust en de vrijbuiters bewoonden buchten en kasteelen, met valbruggen en kanteelen, mochten alleen het zwaard dragen en heetten zich ridders, baroenen of vrijheeren.

Het land was een leen; de arbeid een vroondienst; de werker en denker, een hoorige, een lijfeigene, een laat.

Reinaart ontwaakte in 1250. Hij had een elf eeuw noodig om een volk te maken.

Maar in 1300 zongen ze in de steden van: Vrij zijn als een veulen! en ze lachten de ruiters uit!

De Brugsche Metten luidden de vrijheid in! O heerlijke Brugsche Metten!

Châtillon was de eerste die kennis maakte met het volk dat Reinaart had gewekt, neen, geschapen.

In 1302, te Groeningen, wordt Vlaanderen het licht van de wereld, de verkondiger van vrijheid en onafhankelijkheid.

Twee jaartallen schitteren in de wereldgeschiedenis, in de beschaving, met ongeëvenaarden glans: Salamis en Gulsporenslag.

Op den Kortrijkschen Kouter moet de Vlaamsche Leeuw verrijzen, met zijn grimmigen muil en zijn klauwenden klauw naar het land der gouden en zilveren ridders gericht, doch aan den voet van de gedenkzuil denkt de Vlaming zich Reinaart de Vos in, met zijn schranderen kop, zijn lach die bijna een grijns is, het oog tintelend van vernuft, met afglanzingen van bittere vreugde en koelen haat, met bijtend sarkasm op de dunne lippen, die witblinkende en scherpe tanden laten zien als die van een roofdier.

En Reinaart zegt tot den Leeuw: « Ik heb u geleerd te bijten en te klauwen. Als ge in 't vervolg brult en uw manen schudt, dan zullen ze weten dat het ernst is.

Uilenspiegel is geheel anders.

Hij ook is de vrijheidsgeest van Vlaanderen. Als hij komt heeft het volk zijn vrijheid te bewaren niet meer te veroveren. Het kent de vrijheid en weet dat ze bestaat; dat ze de vrucht is van kennis en wetenschap.

Als hij komt wordt het volk in zijn eigen taal toegesproken door het gezag en 't heeft zangers die van het verleden en het heden vertellen, en de toekomst voorspellen, want zangers zijn zieners.

De blauwvoet giert niet meer over het wilde Noordzeestrand, doch zweeft neer op de bezielde hand van den zanger, die de snaren van de harten betokkelt.

Uilenspiegel lacht ook, hartelijk. Zijn maïsche lippen weten vroolijk te spotten.

Uilenspiegel moet veel weten of hij kan zijn volk het geestesvoedsel niet geven, dat het noodig heeft.

Dit verstond Maerlant; de geest van Uilenspiegel sluimerde in hem, doch hij was koster geweest te Voorne en hij had zooveel sermoonen moeten bijwonen dat hij er zelf zedenpreker was door geworden. Hij was tot schepenklerk te Damme verheven en kon niet anders dan zich burgerlijk deftig en versteend fatsoenlijk houden, vooral omdat het zijn geboortestad was. Hij rijmde nog wel, doch de Uilenspiegel in hem kwam slechts bij poozen te voorschijn, want het waren traktaten en handboeken die hij berijmde. Hij werd schoolmeester van zijn volk, met al het verhevene, het nuttige doch ook het droge, saaie en plakzwaaiende van een scholarch.

Dan kwam Uilenspiegel; hij schreef niet, doch zong en schertste, maakte buitelsprongen en kwinkslagen, haalde grappen uit en geestige streken, doch tevens...

Wakker gezongen en wakker gesprongen, begon de verbeelding van 't volk te stoeien, te zinderen, te scheppen.

En als de verbeelding beseft en oproept, dan wordt het hart goed. Goedzijn is bevroeden, want bevroeden doet medegevoelen. Zoo werd het mede-lijden geschapen, de ergste vijand van onrecht en dwingelandij.

Daarom was het noodig dat Uilenspiegel bij den pastoor van Sint Andries te recht kwam, en dat deze van hem een humanist maakte.

Het humanism moest een volkomen mensch van hem maken.

— Griekenlands geschiedenis, zei de pastoor van Sint Andries, is het volledig leven van een menschdom-plant die ontkiemt, opbloeit, de schoonste bloem geeft die ooit het aardrijk schakeerde, de kleurrijkste bloem, met honing voor de bijen, doch ook in zich het gift dragend voor den angel, niet geuren die balsemen doch bedwelmen kunnen; en die bloem zien we verwelken door den worm die in haar knaagt, meer nog door de stormen die er over heen gieren, tot ze eindelijk wordt uitgerukt en op de vaalt geworpen.

Doch, gelukkig! haar geschiedenis en haar honig bleven bewaard.

De Gricksche honing is de kostbaarste en degelijkste spijs voor een volk.

Als er nu lezers zijn die alleen wachten op Tijl's bokkesprongen en kwinkslagen, dan moeten ze de kapittels maar overslaan als de partoor hem uit de Geschiedenis vertelt, dat zou voor hen vervelend kunnen zijn. Doch zij die willen ingewijd worden in de geheimen van Eleusis, neen van de wereld, zullen de lessen, die we soms al een enkel maal bijwonen, gretig aanhooren.

Tijl, de vlinderige Tijl, die slechts van ravotten hield en roezemoezen, bleef wel stil onder de les en luisterde met aandacht en leergierigheid. 't Is waar dat de pastoor zoo schoon kon vertellen!

XII.

Tijl spreekt met zijn kneuterke en rijdt dan op zijn ezel naar de pastorij, waar hij kennis maakt met Solon.

Tijl moest er des ochtends vroeg uit om de kerk open te luiden, doch sinds hij een kneuterke en een ezel had, sprong hij nog wat vroeger uit zijn slaapkooi om met zijn twee vrienden wat te redeneeren en ze te verzorgen.

's Avonds nam hij den kneuter mee naar zijn kamerken en hing hem zoo, dat hij hem op zijn stoksken zag zitten bij 't eerste ontwaken.

— Een dier moet aangesproken worden door den mensch en een vogel niet minder dan een hond, een kat, een paard of een ezel, zei Tijl.

Dat dieren de vriendschap van den mensch afbedelen had Tijl reeds lang bemerkt.

's Morgens was het een vreugde om den knaap bij zijn kneuterke te zien komen. Dat is nu zulk klein dier, een duim groot. Het wist niet hoe zijn vriendschap, zijn liefde voor zijn jongen meester te betuigen. Reeds van verre klepte het met zijn vleugeltjes om hem te roepen, om te vragen dat hij toch spoedig zou komen. En nadert de Tijl dan was het lichaampje van het vogeltje te klein om al deze genegenheid te bevatten. Het trilde met de vlerkjes en stond met open bekje naar hem te wachten... De knaap opende de kevie... de kneuter wipte er uit recht op den vinger van Tijl; het dierke trippelde en pompelde met zijne beide pootjes, het pikte met zijn bekje, alles uit liefkoozerij, want zoo'n beestje heeft slechts zijn pootjes en zijn bekje om zijn gevoelens uit te drukken. Het oogske, hoe innig ook, hoe levendig en stralend, is alleen een zwarte perel waarin de arm-bezintuigde mensch de gemoedsaandoeningen van het vogelzieltje niet lezen kan, doch die wel spreken zal voor de andere kneuters en kneuterkens, misschien voor heel het gevlerkt gild. Wat weten wij van de dierenwereld? Hoe onmeedoogend, hoe wreed uit onverstand handelen wij met onze mindere broeders!

De ziel van Tijl begreep ze, dan toch gedeeltelijk. Hij sprak en redeneerde met zijn kneuterke, en als hij naar moeders keuken ging om te ontbijten dan nam hij zijn kneuterke mee en 't mocht aan zijn boterham pikken naar hartelust.

Het kneuterke werd gansch het zieleleven van Tijl; zijn vreugd en zijn smart, hij vertelde er alles aan.

Na 't ontbijt hing hij zijn vriendje op een veilige plaats, want de kater uit de buurt legde buitengewone belangstelling aan den dag voor het kneuterke. Er zijn ook onder de menschen *belangstellingen* die niet te vertrouwen zijn.

Daarna kwam de ezel aan de beurt.

(Wordt vervolgd.)